

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო

**გრძენებათა
და
ინსტრუქციათა
ქრებული**

თბილისი
1980

მარტი **№ 3** მარტ

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

**СВОРНИК
ПРИКАЗОВ
И**

ТБИЛИСИ
1980

ИНСТРУКЦИЙ

რედაქტორი — ე. ქურციკიძე
ტექნორედაქტორი — ა. ბაკურაძე
კორექტორი — ლ. დოლიძე

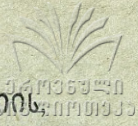
გადაეცა ასაწყობად 23/VII-80 წ.; ხელმოწერილია დასაბეჭდად 23/IX-80 წ.;
ანაწყობის ზომა 6×9; ქაღალდის ზომა 60×84; ნაბეჭდი თაბახი 5,5;
სააღრიცხვო-საგამომცემლო თაბახი 4,75;

შეკვეთა № 775

უც 13917

ტირაჟი 5.000

უ ფ ა ს ო

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგიის
 საქართველოს სსრ „დოსააფიის“ ცენტრალური კომიტეტის
 პრეზიდიუმისა და საქართველოს სსრ შინაგან საქმეთა სა-
 მინისტროს კოლეგიის 1979 წლის 26 ნოემბრის

გ ა ლ ა წ ე ვ ე ტ ი ლ ე ბ ა

მოსწავლე-ავტომობილისტთა 1-ლი რესპუბლიკური შეჯიბრების
 შედეგებისა და მე-2 რესპუბლიკური შეჯიბრების ჩატარების შესახებ

რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების უფროს კლასებში ავტოსაქმის სწავლების მაღალ დონეზე დაყენების, მოსწავლეებში ავტომობილის სამხედრო გამოყენებითი ჩვევების გამომუშავების, მძღოლის პროფესიის შესწავლის, ავტოსპორტისადმი ინტერესის აღძვრის საქმეს და ფიზკულტურული კომპლექსის მშთ მე-3 საფეხურის „ძალა და გამძლეობა“ ნორმების შესრულებას სხვა ღონისძიებებთან ერთად დიდად უწყობს ხელს, აგრეთვე, მოსწავლე-ავტომობილისტთა შეჯიბრებები, რომლებიც ყოველწლიურად ტარდება.

გასულ, 1978—1979, სასწავლო წელს პირველად ჩატარდა მოსწავლე-ავტომობილისტთა რესპუბლიკური შეჯიბრების (საქალაქო), ზონალური და რესპუბლიკური შეჯიბრებები, რომლებმაც მასობრივი ხასიათი მიიღო. მათში ჩაებნენ, როგორც ავტოსაქმის სწავლებიანი სკოლების, ასევე ავტოსპორტით განსაკუთრებულად დაინტერესებული მოსწავლეები.

მოსწავლე-ავტომობილისტთა 1-ლი რესპუბლიკური შეჯიბრების ზონალურ ტურში მონაწილეობის მისაღებად რესპუბლიკის ქალაქებისა და რაიონებიდან წარმოდგენილ გუნდებიდან გაიმარჯვა და მოსწავლე-ავტომობილისტთა რესპუბლიკურ დასკვნით შეჯიბრებაში მონაწილეობის მიღების უფლება მოიპოვა ქ. ქ. სოხუმის მე-14, ბთუმის მე-20, ცხინვალის მე-9, თბილისის 117-ე, ქუთაისის მე-2, რუსთავის მე-11, გორის 1-ლი და ზუგდიდის მე-4 საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების უფროსი კლასების მოსწავლეებისაგან შემდგარმა გუნდებმა.

ორგანიზებულად და მაღალ აკადემიურ დონეზე ჩატარდა მოსწავლე-ავტომობილისტთა 1-ლი რესპუბლიკური დასკვნითი შეჯი-

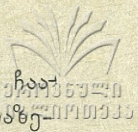
ბრება, რომლის მონაწილე შეიდი გუნდიდან (ცხინვალი არ მონაწილეობდა) პირველი ადგილი დაიკავა თბილისის 117-ე (მიიღო 9475 საერთო საჯარიმო ქულა), მეორე—ქუთაისის მე-2 (1073,0), მესამე—რუსთავის მე-11 (1076,5), მეოთხე — ბათუმის მე-20 (1090,0), მეხუთე — სოხუმის მე-14 (1117,0), მეექვსე — გორის 1-ლი (1187,6), და მეშვიდე — ზუგდიდის მე-4 (1723,8) საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების გუნდებმა.

მოსწავლე-ავტომობილისტთა შეჯიბრების მრავალჭიდაში მცირეკალიბრიანი შაშხანიდან სროლაში პირველ ადგილზე გამოვიდნენ: რუსთავის (მიიღო 99 საჯარიმო ქულა), მეორეზე — ქუთაისის (106), მესამეზე — გორის (130), მეოთხეზე — ბათუმის (150), მეხუთეზე — თბილისის (159), მეექვსეზე — სოხუმის (168), მეშვიდეზე ზუგდიდის (203) გუნდები; ავტოესტაფეტაში პირველ ადგილზე — ბათუმის (175), მეორეზე — თბილისის (189,5), მესამეზე — ქუთაისის — (208), მეოთხეზე—რუსთავის (215,5), მეხუთეზე—გორის (215,6) გუნდები; მეექვსეზე — სოხუმის (230), მეშვიდეზე — ზუგდიდის (300,8) გუნდები; ჩქაროსნულ მანევრირებაში პირველ ადგილზე — თბილისის (489), მეორეზე — სოხუმის (679), მესამეზე — გორის (692), მეოთხეზე — ქუთაისის (699), მეხუთეზე — რუსთავის (702), მეექვსეზე — ბათუმის (205), მეშვიდეზე — ზუგდიდის (1070) გუნდები; საგზაო მოძრაობის წესების მცოდნეთა კონკურსში პირველ ადგილზე — სოხუმის (40), მეორე, მესამე, მეოთხეზე — რუსთავის (60), ქუთაისის (60), ბათუმის (60), მეხუთეზე თბილისის (110), მეექვსე-მეშვიდეზე — გორისა (150) და ზუგდიდის (150) გუნდები.

პირველი, მეორე, მესამე ადგილის მფლობელი გუნდების შემადგენლობა, საავტომობილო შეჯიბრების მრავალჭიდაში ცალკეულ სახეობაში გამარჯვებული გუნდები და მოსწავლეები საზეიმო ვითარებაში დაჯილდოებულ იქნენ დიპლომებით, სიგელებითა და ფიზიანი საჩუქრებით.

მოსწავლე-ავტომობილისტთა რესპუბლიკურ დასკვნით შეჯიბრებაში პირველი ადგილი დაიკავა თბილისის 117-ე საშუალო სკოლის გუნდმა, რომელმაც მონაწილეობა მიიღო ქ. კიშინიოვში მოსწავლე-ავტომობილისტთა მე-11 საკავშირო შეჯიბრებაში ჟურნალ „ზა რულომ“-ის პრიზზე და უმაღლეს ლიგაში მეცხრე ადგილი დაიკავა.

მოსწავლე ავტომობილისტთა 1-ლი რესპუბლიკური შეჯიბრების

ჩატარებისათვის წარმატებით მოემზადნენ და ორგანიზებულად ჩატარეს ზოგორც საქალაქო, ასევე ზონალური შეჯიბრებები აფხაზეთისა და აჭრის ასრ განათლების სამინისტროებმა, თბილისის სახალხო განათლების სამმართველომ, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის, ქ.ქ. ქუთაისის, რუსთავის, გორის, სოხუმის, ბათუმის სახალხო განათლების განყოფილებებმა და ავტოსაქმისწავლებიანმა სკოლებმა.

ამასთან, მოსწავლე-ავტომობილისტთა 1-ლი რესპუბლიკური შეჯიბრების ჩატარების პროცესში გამოვლინდა ზოგიერთი ნაკლოვანება. ქ. ქ: ტყიბულის, ჭიათურის, ფოთის, აბაშის, ამბროლაურის, ასპინძის ახმეტის, ახალციხის, ბოლნისის, ბორჯომის, გალის, გარდაბნის, გურჯაანის, თერჯოლის, თელავის, თიანეთის, კასპის, ლენტეხის, ლაგოდეხის, მახარაძის, მიაკოვსკის, მარნეულის, მესტიის, მცხეთის, ონის, ორჯონიკიძის, საჩხერის, საგარეჯოს, სამტრედიის, ქედის, ქაჩრელის, ყაზბეგის, შუახევის, ცხაკაიას, ხულოს, ხობის, წალკის; წაღენჯის, წულუკიძის, ჩხატაურისა და ჩხოროწყუს რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებების მუშაკებმა, ავტოსაქმისწავლებიანმა სკოლების დირექტორებმა, ავტოსაქმის მასწავლებლებმა და ავტომობილის ტარების საწარმოო სწავლების ოსტატებმა ჯეროვანი დაინტერესება არ გამოიჩინეს მოსწავლე-ავტომობილისტთა რესპუბლიკური შეჯიბრების მაღალ დონეზე ჩატარების საქმეში და ვერ უზრუნველყვეს ზონალურ ტურში გუნდების მონაწილეობა. მოსწავლე-ავტომობილისტთა დასკვნით შეჯიბრებაში მონაწილე ბევრმა მოსწავლემ ვერ გამოამჟღავნა მტკიცე ცოდნა-ჩვევები საგზაო მოძრაობის წესების მცოდნეთა კონკურსში, ავტოესტაფეტაში, ჩქაროსნულ მანევრირებასა (ავტომობილის ფიგურულ ტარებაში) და მცირეკალიბრბრიანი შაშხანიდან სროლაში, რის შედეგადაც გუნდებმა საჯარიმო ქულების დიდი როდენობა მიიღეს.

მოსწავლე-ავტომობილისტთა მე-2 რესპუბლიკური შეჯიბრების რაიონული (საქალაქო), ზონალური და რესპუბლიკური დასკვნითი შეჯიბრების ორგანიზებულად და მაღალ დონეზე ჩატარების მიზნით კოლეგიამ

გ ა დ ა წ ე ვ ი ტ ა :

— მიმდინარე, 1979—1980, სასწავლო წელს ჩატარდეს მოსწავლ

ლე-ავტომობილისტთა მე-2 რესპუბლიკური შეჯიბრება სამ ეტაპად: რაიონული (საქალაქო), ზონალური და რესპუბლიკური. 1-ლი რაიონული (საქალაქო) შეჯიბრება ჩატარდეს 1980 წლის 15 თებერვლამდე, მე-2 ზონალური — 1980 წლის 30—31 მარტს, ხოლო დასკვნითი, რესპუბლიკური — 1980 წლის 9—10 ივნისს.

— მოსწავლე-ავტომობილისტთა მე-2 რესპუბლიკური შეჯიბრების ხელმძღვანელობისათვის დამტკიცდეს რესპუბლიკური საორგანიზაციო კომიტეტი შემდეგი შემადგენლობით.

1. ლომიძე ზ. ა. — საქართველოს სსრ განათლების მინისტრის მოადგილე, საორგანიზაციო კომიტეტის თავმჯდომარე.

2. ჩხაიძე თ. დ. — საქართველოს სსრ „დოსაფის“ ცენტრალური კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე, საორგანიზაციო კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე

3. წიკლაური მ. პ. — საქართველოს ალკკ ცენტრალური კომიტეტის მდივანი

4. სარიშვილი ს. კ. — საქართველოს სსრ შინაგან საქმეთა სამინისტროს ავტოინსპექციის უფროსის მოადგილე

5. სუჯაშვილი კ. ა. — საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სკოლების სამმართველოს უფროსი

6. კერესელიძე ო. ნ. — საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს მომარაგების მთავარი სამმართველოს უფროსი

7. ორახელაშვილი ა. ა. — საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს დაწყებითი სამხედრო მომზადების განყოფილების უფროსი

8. მაჭარაშვილი ა. ა. — ქ. თბილისის სახალხო განათლების სამმართველოს უფროსის მოადგილე

9. ჯიქია თ. გ. — საქართველოს ავტომოყვარულთა ნებაცხოვლობითი საზოგადოების ცენტრალური საბჭოს სასწავლო მუშაობის ორგანიზაციის განყოფილების გამგე

10. კვიციანიშვილი ო. გ. — საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს ადმინისტრაციულ-სამეურნეო განყოფილების უფროსი

11. გაგუა ნ. ო. — ქ. თბილისის „დოსაფის“ კომიტეტის თავმჯდომარე

12. წიქარიშვილი ა. გ. — საქართველოს სსრ ავტოსატრანსპორტო სამინისტროს სახაზო კონტროლისა და მოძრაობის უსაფრთხოებ

ბის სამმართველოს უფროსი ინჟინერი

13. ეპიტაშვილი გ. გ. — საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური სადგურის დირექტორი

14. სავიცი ვ. ა. — საქართველოს სსრ „დოსაფის“ რესპუბლიკური კლუბის უფროსი

15. ტონია ს. კ. — საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სკოლების სამმართველოს სასკოლო ინსპექტორი, საორგანიზაციო კომიტეტის მდივანი.

— დამტკიცდეს მოსწავლე-ავტომობილისტთა მე-2 რესპუბლიკური შეჯიბრების დებულება (თან ერთვის).

— დაევალოს მოსწავლე-ავტომობილისტთა მე-2 რესპუბლიკური შეჯიბრების ჩამტარებელ რესპუბლიკურ სორგანიზაციო კომიტეტს:

ა) შეადგინოს სამუშაო გეგმა, უხელმძღვანელოს მოსწავლე-ავტომობილისტთა შეჯიბრების ჩატარებას და გაწეული მუშაობის მიმდინარეობის შესახებ პერიოდულად მოახსენოს საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს და საქართველოს სსრ „დოსაფის“ ცენტრალურ კომიტეტს;

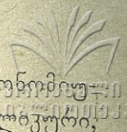
ბ) დროულად ჩაატაროს მოსწავლე-ავტომობილისტთა შეჯიბრების ჩასატარებლად მოსამზდებელი მუშაობა და რაიონები (ქალაქები) უზრუნველყოს სახელმძღვანელო და მეთოდური მასალებით;

გ) განახორციელოს მოსწავლე-ავტომობილისტთა რაიონული (საქალაქო) და ზონალური შეჯიბრებების ჩატარებაზე ხელმძღვანელობა, დახმარება და კონტროლი.

— აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების მინისტრებმა, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის, რესპუბლიკის ქალაქებისა და რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებათა გამგეებმა, ქ. თბილისის სახალხო განათლების სამმართველომ:

ა) განახორციელონ ხელმძღვანელობა, დახმარება და კონტროლი მოსწავლე-ავტომობილისტთა მე-2 რესპუბლიკური შეჯიბრების რაიონული (საქალაქო) და ზონალური ეტაპების ჩატარებაზე;

ბ) იმ ქალაქების სახალხო განათლების განყოფილებათა გამგეებმა, სადაც დებულების შესაბამისად შექმნილია ზონალური საორგანიზაციო კომიტეტი, 1980 წლის 20 იანვრამდე წარმოადგინონ ცნობა მისი შემადგენლობის შესახებ.

— აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის, ქალაქებისა და რაიონების „დოსაფის“ რესპუბლიკური, საოლქო და რაიონული კომიტეტების თავმჯდომარეებმა:

ა) განახორციელონ ხელმძღვანელობა, დახმარება და კონტროლი მოსწავლე-ავტომობილისტთა მე-2 რესპუბლიკური შეჯიბრების რაიონული (საქალაქო) და ზონალური ეტაპების ორგანიზებულად ჩატარებისათვის;

ბ) დახმარება აღმოუჩინონ მოსწავლე-ავტომობილისტთა რაიონული (საქალაქო) და ზონალური შეჯიბრებების ჩამტარებელ საორგანიზაციო კომიტეტებს შეჯიბრებებისათვის საჭირო პოლიგონების შერჩევისა და მოწყობის საქმეში;

გ) გამოყონ მოსწავლე-ავტომობილისტთა რაიონული (საქალაქო) განიზაციო კომიტეტებს შეჯიბრებებისათვის საჭირო პოლიგონების და ზონალური შეჯიბრებების მაღალ დონეზე ჩატარებისათვის საჭირო ავტომანქანები;

დ) შექმნან მსაჯთა კოლეგია სათანადო სპეციალისტებისაგან მოსწავლე-ავტომობილისტთა შეჯიბრებაში გამარჯვებული გუნდების გამოსავლინებლად 7 წევრის შემადგენლობით.

— საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს საგვეგმო-საფინანსო სამმართველომ (ამხ. თ.გ. ჩიტაძე) ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური სადგურის ბიუჯეტში 1980 წლისათვის გაითვალისწინოს მოსწავლე-ავტომობილისტთა მე-2 რესპუბლიკური შეჯიბრების ჩატარებისათვის საჭირო ხარჯები.

— საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს მომარაგების მთავარმა სამმართველომ (ამხ. თ. კერესელიძე) ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალურ სადგურს 1980 წლისათვის გამოუყოს მოსწავლე-ავტომობილისტთა მე-2 რესპუბლიკური შეჯიბრების ჩატარებისათვის საჭირო რაოდენობის საწერი ქაღალდი.

— საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს დაწყებითი სამხედრო მომზადების განყოფილებამ (ამხ. ა. ორახელაშვილი):

ა) უშუალო მონაწილეობა მიიღოს მოსწავლე-ავტომობილისტთა რაიონული (საქალაქო), ზონალური და რესპუბლიკური შეჯიბრების ჩატარებაში;

ბ) უზრუნველყოს მოსწავლე-ავტომობილისტთა მე-2 რესპუბლიკური, ზონალური და რაიონული (საქალაქო) შეჯიბრებებში მონაწილე გუნდების წევრთა მომზადება მცირეკალიბრიანი შაშხანიდან სროლაში;

გ) უზრუნველყოს მოსწავლე-ავტომობილისტთა XII საკაშირო შეჯიბრებისათვის შერჩეული გუნდის წევრთა წინასწარი ვარჯიში მცირეკალიბრიანი შაშხანიდან სროლაში.

— გაზეთ „სახალხო განათლებისა“ და ჟურნალ „სკოლა და ცხოვრება“-ს რედაქციებმა (ამხ. ამხ. ნ. ა. შველიძე, და ა. დ. გოგელია) დააწესონ თითო პრიზი მოსწავლე-ავტომობილისტთა მე-2 რესპუბლიკურ დასკვნით შეჯიბრებაში გამარჯვებული გუნდებისათვის; პერიოდულად გამოაქვეყნონ მასალები მოსწავლე-ავტომობილისტთა მე-2 რესპუბლიკური შეჯიბრების მიმდინარეობის მდგომარეობის შესახებ.

— ეთხოვოს საქართველოს ალკკ ცენტრალურ კომიტეტს, დააწესოს 3 პრიზი მოსწავლე-ავტომობილისტთა მე-2 რესპუბლიკურ შეჯიბრებაში გამარჯვებული გუნდებისათვის.

— ეთხოვოს საქართველოს სსრ ავტოტრანსპორტის სამინისტროს, დააწესოს 3 პრიზი მოსწავლე-ავტომობილისტთა მე-2 რესპუბლიკურ დასკვნით შეჯიბრებაში გამარჯვებული გუნდებისათვის.

— საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სკოლების სამმართველომ (ამხ. კ. სუჯაშვილი) სისტემატიური კონტროლი დააწესოს ამ ბრძანების შესრულების მიმდინარეობაზე.

საქართველოს სსრ განათლების მინისტრი.	საქართველოს სსრ „დოსაფის ცენტრალური კომიტეტის თავმჯდომარე	საქართველოს სსრ შინაგან საქმეთა მინისტრი
---	--	--

მ. დ. ჭინჭაძე

ვ. ნ. ჯანაჯღაძე

ბ. ი. გვიტაძე

მოსწავლე-ავტომობილისტთა მე-2 რესპუბლიკური შეჯიბრების ჩატარების

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

მოსწავლე-ავტომობილისტთა მე-2 რესპუბლიკურ შეჯიბრებას ატარებენ საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო, საქართველოს სსრ „დოსააფის“ ცენტრალური კომიტეტი და საქართველოს სსრ შინაგან საქმეთა სამინისტრო ნორჩ ნატურალისტთა ცენტრალური სადგურის ბაზაზე, საქართველოს სსრ ავტოტრანსპორტის სამინისტროს, საქართველოს სსრ ავტომობილისტთა ნებაყოფლობითი საზოგადოების ცენტრალური საბჭოსა და საქართველოს სსრ „დოსააფის“ რესპუბლიკური სასპორტო კლუბის მონაწილეობით.

1. შეჯიბრების მიზანი

მოსწავლეთა შორის ავტომობილის შესწავლისა და საავტომობილო სპორტისადმი ინტერესის აღზრდა, სამხედრო გამოყენებითი ჩვევების გამომუშავება, ფიზკულტურული კომპლექსის მშენებლობის მეშვეობით, „ძალა და გამბედაობა“ ნორმების შესრულებისადმი ხელის შეწყობა.

II. შეჯიბრების ორგანიზაცია და ჩატარება

შეჯიბრების ორგანიზატორები არიან საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო, საქართველოს სსრ „დოსააფის“ ცენტრალური კომიტეტი, საქართველოს სსრ შინაგან საქმეთა სამინისტრო, საქართველოს სსრ საავტომობილო ტრანსპორტის სამინისტრო და საქართველოს სსრ „დოსააფის“ რესპუბლიკური სასპორტო კლუბი.

მოსწავლე-ავტომობილისტთა მე-2 რესპუბლიკური შეჯიბრება ტარდება სამ ეტაპად — რაიონული (საქალაქო), ზონალური და რესპუბლიკური. შესაბამისად იქმნება საორგანიზაციო კომიტეტები!

რაიონული (საქალაქო) საორგანიზაციო კომიტეტი განისაზღვრება 5 წევრით, კომიტეტის შემადგენლობას ამტკიცებს რაიონის (ქალაქის) სახალხო დეპუტატთა საბჭოს აღმასკომი.

ზონალური საორგანიზაციო კომიტეტის შემადგენლობა განისაზღვრება 11 წევრით. კომიტეტის შემადგენლობას ამტკიცებს ზონის ცენტრის სახალხო დეპუტატთა საბჭოს აღმასკომი.

ზონალური შეჯიბრების ჩასატრეზლად რესპუბლიკა დაყოფილია რვა ზონად, ზონების ცენტრებად შერჩეულია:

1. ქ. სოხუმი — აფხაზეთის ასსრ სკოლების მოსწავლეებისათვის;
2. ქ. ბათუმი — აჭარის ასსრ, მახარაძის, ლანჩხუთისა და ჩოხატაურის რაიონების სკოლების მოსწავლეებისათვის;
3. ქ. ცხინვალი — სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის, ხაშურისა და ქარელის რაიონების სკოლების მოსწავლეებისათვის;
4. ქ. თბილისი — ქ. თბილისის, ახალქალაქის, ბოლნისის, დმანისისა და თეთრიწყაროს რაიონების სკოლების მოსწავლეებისათვის;
5. ქ. ქუთაისი — ქ. ქუთაისის, ამბროლაურის, ლენტეხის, მიაკოვსკის, ონის, ორჯონიკიძის, საჩხერის, ტყიბულის, ზესტაფონის, ცაგერის, თერჯოლის, ჭიათურის, წულუკიძისა და წყალტუბოს რაიონების სკოლების მოსწავლეებისათვის;
6. ქ. რუსთავი — ქ. რუსთავის, ახმეტის, გარდაბნის, გურჯაანის, ლაგოდეხის, მარნეულის, საგარეჯოს, სიღნაღის, ყვარლის, თელავის, წალკისა და წითელწყაროს რაიონების სკოლების მოსწავლეებისათვის;
7. ქ. გორი — ქ. გორის, ახალციხის, ასპინძის, ადიგენის, ბორჯომის, გორის, დუშეთის, მცხეთის, კასპის, თიანეთისა და ყაზბეგის რაიონების სკოლების მოსწავლეებისათვის;
8. ქ. ზუგდიდი — ქ. ზუგდიდის ქ. ფოთის, ზუგდიდის, აბაშის გეგეჭკორის, ვანის, სამტრედიის, მესტიის, ხობის, ცხაკაიას, წალენჯიხისა და ჩხოროწყუს რაიონების სკოლების მოსწავლეებისათვის.

რაიონული (საქალაქო) ეტაპი ტარდება 1980 წლის 15 თებერვლამდე. რაიონული (საქალაქო) საორგანიზაციო კომიტეტი იმ გამარჯვებული გუნდის მოსწავლე-ავტომობილისტთა სიას, რომელმაც პირველი ადგილი დაიკავა, წარადგენს ზონალურ საორგანიზაციო კომიტეტში 1980 წლის 10 მარტამდე ზონალურ შეჯიბრებაში მონაწილეობის მისაღებად.

ზონალური შეჯიბრება ტარდება 1980 წლის 30—31 მარტს ერთდროულად ყველა გუნდისათვის.

ზონალურ ტურში გამარჯვებული გუნდის სიას, რომელმაც მოსწავლე-ავტომობილისტთა შეჯიბრებაში პირველი ადგილი დაიკავა, ზონის საორგანიზაციო კომიტეტი ავზავნის რესპუბლიკურ საორ-

განიზაცია კომიტეტში 1980 წლის 10 მაისამდე.

მესამე ეტაპი — რესპუბლიკური შეჯიბრება ტარდება 1980 წლის 9—10 ივნისს ქ. თბილისში ერთდროულად 8 გამარჯვებული გუნდისათვის.

რესპუბლიკურ შეჯიბრებაში გამარჯვებული გუნდი, რომელიც პირველ ადგილს დაიკავებს, იგზავნება მოსწავლე-ავტომობილისტთა საკავშირო შეჯიბრებაში მონაწილეობის მისაღებად.

რესპუბლიკურ შეჯიბრებაში 1-ლ, მე-2 და მე-3 ადგილებზე გამოსული გუნდების წევრები (მოსწავლე-ავტომობილისტები) ჯილდოვდებიან I, II და III ხარისხის სიგელებითა და ფასიანი პრიზებით.

გუნდის შეჯიბრების ადგილზე გასამგზავრებელი და უკან დასაბრუნებელი ხარჯები ეკისრებათ საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს, აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების სამინისტროებს; სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის, ქალაქებისა და რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებებს.

შეჯიბრების მოწყობის, მოსწავლე-ავტომობილისტთა ბინითა და კვებით უზრუნველყოფისა და სხვა ხარჯები ეკისრებათ საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს, აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების სამინისტროებს, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქისა და ზონის ცენტრის სახალხო განათლების განყოფილებებს.

III. შეხვედრის პროგრამა.

მოსწავლეები ეჯიბრებიან საავტომობილო მრავალჭიდიში, რომელიც შეიცავს შემდეგ ელემენტებს: |

1. საგზაო მოძრაობის წესების მცოდნეთა კონკურსი;
2. ავტოესტაფეტა;
3. ჩქაროსნული მანევრირება (ავტომობილის ფიგურული ტარება);
4. მცირეკალიბრიანი შაშხანიდან სროლა (პირობები თან ერთვის).

IV. გუნდების შემადგენლობა და უზრუნველყოფა

მოსწავლე-ავტომობილისტთა XII საკავშირო შეჯიბრებაში მონაწილეობენ მე-2 რესპუბლიკურ შეჯიბრებაში გამარჯვებული გუნ-

დი, რომელმაც დაიკავა პირველი ადგილი, ან რესპუბლიკური შეჯიბრების პრიზიორები, რომლებიც შედგებიან საშუალო სკოლის VIII—X კლასების მოსწავლეებისაგან და ეუფლებიან ავტოსაქმეს სკოლებში, წრეებში, სექციებსა და ნორჩ ავტომობილისტთა კლუბებში. როგორც გამონაკლისი, რესპუბლიკას, სადაც შეჯიბრებები არ ჩატარებულა, შეუძლია გამოიყვანოს ნაკრები გუნდი. ასეთი გუნდის შეჯიბრებაზე დაშვების საბოლოო გადაწყვეტილების უფლება სავაჭრო შირო შეჯიბრების საორგანიზაციო კომიტეტს რჩება.

მონაწილე გუნდების რაოდენობას განსზღვრავენ ორგანიზატორები. გუნდი შედგება 8 კაცისაგან (ხუთი მონაწილე, მათ რიცხვში ერთი ქალიშვილი, სათადარიგო, მწვრთნელი და ხელმძღვანელი).

გუნდი, რომელშიაც არ მონაწილეობს ქალიშვილი, შეჯიბრებაზე არ დაიშვება.

შეჯიბრების ადგილზე გამგზავრებისა და უკან დაბრუნების ხარჯები ეკისრება ორგანიზაციას ან დაწესებულებას, რომლისგანაც იგზავნება გუნდი.

V. შეჯიბრების ჩატარების ადგილი და დრო,

მონაწილეთა მანქანები.

ზონალური ტური ტარდება ზონის ცენტრებში და რესპუბლიკური — ქ. თბილისში.

სკოლებში შეჯიბრებისათვის მზადება ტარდება შტატით განკუთვნილ მანქანებზე.

რაიონულ (ზონალურ) და რესპუბლიკურ შეჯიბრებებს ავტომანქანებით „მოსკვიჩ“ — 412 უზრუნველყოფს ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლები და დოსაფის ადგილობრივი ორგანიზაციები.

შეჯიბრებაზე გუნდები ცხადდებიან ერთი დღით ადრე და რჩებიან შეჯიბრების დამთავრებამდე.

ზონალური ტურის გახსნა, დახურვა და გამარჯვებული გუნდის მოსწავლეთა დაჯილდოება ტარდება საზეიმო ვითარებაში.

VI. შედეგების განსაზღვრა

პირად ჩათვლაში გამარჯვებულები განისაზღვრება საჯარიმო ქულების მინიმალური ჯამით, რომელიც ერიცხებათ ავტომანქანის ფიგურულ ტარებაში, სროლაში და მოძრაობის წესების ცოდნის გამო-

სარკვევად დასმულ საკონკურსო კითხვებზე გაცემული პასუხების შედეგად.

ერთნაირი ქულების შემთხვევაში უპირატესობა ენიჭება სპორსმენს, რომელიც უჩვენებს საუკეთესო შედეგს ჩქაროსნულ მანევრირებაში. თუ მაჩვენებლები ამის შემდეგაც იქნება თანაბარი — მხედველობაში მიიღება საუკეთესო შედეგი სროლაში. თუ ამის შემდეგაც მაჩვენებლები თანაბარი იქნება, მაშინ მსაჯთა კოლეგია დანიშნავს დამატებით სავარჯიშოებს.

მრავალჭიდილის ცალკეულ სახეებში გამარჯვებული გუნდი განისაზღვრება საჯარიმო ქულების მინიმალური ჯამით, რომლებიც ერიცხებათ გუნდის ოთხ მონაწილეს (მათ შორის გოგონასაც). ჩათვლაში არ შედის სპორტსმენი, რომელიც მიიღებს საჯარიმო ქულების მაქსიმალურ რაოდენობას. მრავალჭიდში გამარჯვებული გუნდი განისაზღვრება საჯარიმო ქულების მინიმალური რაოდენობით, რომელიც დაერიცხება გუნდს ჩქაროსნულ მანევრირებაზე, სროლაზე, საგზაო მოძრაობის წესების მცოდნეთა კონკურსზე და ავტოესტაფეტაზე.

ერთნაირი შედეგების დროს უპირატესობა ენიჭება გუნდს, რომელსაც უკეთესი მაჩვენებელი აქვს ჩქაროსნულ მანევრირებაში. თუკი ამ შემთხვევაშიც მაჩვენებლები იქნება თანაბარი, მაშინ მხედველობაში მიიღება შედეგები სროლაში. თუ შედეგები მაშინაც ერთნაირი აღმოჩნდება, ასეთი გუნდებიდან თითო მონაწილე, რომელთაც აქვთ ერთნაირი მაჩვენებელი, მსაჯთა კოლეგიის მითითებით შეასრულებს დამატებით სავარჯიშოებს.

VII. გამარჯვებულთა დაჯილდოება

ზონაში გამარჯვებულ გუნდს და მის წევრებს აჯილდოებს ზონის საორგანიზაციო კომიტეტი გარდამავალი პრიზით, სამახსოვრო დიპლომებითა და თასით.

რესპუბლიკურ შეჯიბრებაში გამარჯვებული გუნდი, რომელიც უჩვენებს საუკეთესო შედეგს ჩქაროსნულ მანევრირებაში, ჯილდოვდება საქართველოს სსრ საავტომობილო ტრანსპორტის სამინისტროს თასით.

გუნდი, რომელიც უჩვენებს საუკეთესო შედეგს ავტოესტაფეტაზე

ტაში — ჯილდოვდება საქართველოს ალკც ცენტრალური კომიტეტის თაით.

გუნდი, რომელიც უჩვენებს საუკეთესო შედეგს საგზაო მოძრაობის წესების მცოდნეთა კონკურსზე, ჯილდოვდება საქართველოს სსრ საავტომობილო ტრანსპორტის სამინისტროს პრიზით.

მოსწავლეები, რომლებიც დაიკავებენ სამ საბრიზო ადგილს პირად ჩათვლაში, ცალკე გოგონები და ჭაბუკები, ჯილდოვდებიან პრიზებითა და დიპლომებით.

რესპუბლიკურ შეჯიბრებაში ყველა მონაწილეს მიეცემა სამახსოვრო ნიშნები.

VIII. განაცხადების მიცემა

წინასწარი განაცხადი მოსწავლე-ავტომობილისტთა რესპუბლიკურ შეჯიბრებაში მონაწილეობის მისაღებად იგზავნება რესპუბლიკური შეჯიბრების ჩატარებელ საორგანიზაციო კომიტეტში ერთი თვით ადრე შეჯიბრების დაწყებამდე შემდეგი ფორმის მიხედვით:

№ რიგზე	გვარი, სახელი და მ.მის სახელი	თანრიგი ავტოსპორტში	დაბად. წელი და თვე	სკოლის დასახელება და კლასი	შენიშვნა
1.					
2.					

საბოლოო განაცხადი გუნდზე მიეცემა მსაჯთა კოლეგიას რწმუნებათა შემოწმების დროს. განაცხადები დაპტიცებული უნდა იყოს სახალხო განათლების სარაიონო (საქალაქო) განყოფილების მიერ. მწვრთნელი-მასწავლებელი ვალდებულია ყოველ მონაწილეზე მსაჯთა კოლეგიას წარმოუდგინოს ცნობა სკოლიდან, რომელი სკოლისა და კლასის მოსწავლეა, აგრეთვე მოწმობა მძღოლის პროგრამის გავლის შესახებ კლუბიდან ან ნორჩ ავტომობილისტთა წრეებიდან, ექიმის ცნობა ჯანმრთელობის შესახებ და ცნობა „მშთ. ხორმე“ ბის ჩატარების შესახებ.

რაიმე მიზეზის გამო შეჯიბრებაში მონაწილეობაზე გუნდის უა-

რის შემთხვევაში ხელმძღვანელი ვალდებულია აცნობოს ამის შესახებ დოსააფის საქართველოს სსრ ცენტრალურ კომიტეტს და საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს არა უგვიანეს 12 დღისა შემობრების დაწყებამდე.

დანართი !

I. ე ს ტ ა ფ ე ტ ა

ავტოესტაფეტა შედგება ხუთი სავარჯიშოსაგან: |

პირველი. მონაწილე №1 იღებს სტარტს 15—20 მეტრის დაშორებიდან ავტომობილისაგან, რომელიც დგას სწორკუთხედში „ა“ (იხილეთ სქემა). მიიბრუნს რა მანქანასთან, ჩართავს ძრავას და წაიყვანს სწორკუთხედისაკენ — „ბ“. გზად ასრულებს „კლაკნილ“ სვლას, ეგრეთწოდებულ „კლაკნილას“. იგი აღინიშნება ოთხი დგარით დეკორატიული აღმებით ზემოდან. შემზღულდევლებს შორის მანძილი 6,0 მეტრია. |

მეორე. გააჩერებს რა მანქანას სწორკუთხედში „გ“, მონაწილე №1 გამოდის კაბინიდან. როგორც კი დაიხურება კარი, მონაწილე №2 ასწევს ყუთს, რომლის უჯრედებშიც იმყოფება ექვსი სფერო (სფეროები — ბურთები 110 მმ დიამეტრი, ამონაჭერი დაფაში — 30 მმ) და მოათავსებს კაბოტზე, შემდეგ ჩართავს ძრავას და მიიყვანს მანქანას სწორკუთხედში „ვ“, ისე, რომ არ ჩამოვარდეს სფერო ბურთი. |

მესამე. მონაწილე №2 გააჩერებს მანქანას სწორკუთხედში „ვ“. აქ მას ელოდება მონაწილე №3. იგი წაიყვანს ავტომობილს სწორკუთხედისაკენ „გ“. გზად ასრულებს სავარჯიშო „წრე“-ს. ეს სავარჯიშო აღინიშნება ოთხი წყვილი იმავე სახეობის შემზღულდევლით, როგორც გამოიყენება „კლაკნილას“ შესასრულებლად. შიგნითა შემზღულდევლები დაყენებულია წრეხაზის ცენტრიდან 3,8 მეტრზე, გარეთა, 6,2 მეტრზე. |

მეოთხე. როგორც კი მანქანა გაჩერდა სწორკუთხედში „გ“ მონაწილე №4 ჯდება საჭესთან და მიჰყავს ავტომანქანა სწორკუთხედში „დ“. გზად მან მარჯვენა საბურავებით უნდა გაიაროს 6,5 მ სიგრძის და 20 სმ სიგანის ფიცარი, ხოლო შემდეგ იგივე ფიცარი უნდა გაიაროს მარცხენა თვლებით.

მეხუთე. ბოლო მონაწილე (№ 5) იმყოფება 15 მეტრზე სწორკუთხედიდან „დ“. როცა მანქანა გაჩერდება სწორკუთხედში, მონაწილე № 5 მოიბრუნეს მასთან, ჩართავს ძრავას და მიემართება სწორკუთხედისაკენ „ფინიში“. 20 მეტრის მანძილზე სწორკუთხედიდან „დ“ ბამპერის სიმაღლეზე კრონშტეინებზე იმყოფება ოვალური ფორმის ხის თასმასა, რომელიც ჩამოგდებულ უნდა იქნას ერთჯერადი დამუხრუჭებით, ისე რომ არ წაიქცნენ კედლები (დგარები); რომლებიც დგანან ხის თამასას უკან 30 სანტიმეტრზე (ინტერვალთა კეტლებს შორის 30 სანტიმეტრია). როგორც კი შესრულდება დამუხრუჭება, მსაჯი აფიქსირებს ესტაფეტის დამთავრების დროს.

ესტაფეტის პირობების დარღვევისათვის ერიცხებათ საჯარიმო ქულები:

- ა) ყოველ წაქცეულ შემზღვეველზე — 5 ქულა;
- ბ) ყოველ წაქცეულ კეგლიზე ფინიშთან — 10 ქულა;
- (თუ თასმასა არაა ჩამოგდებული, ან ჩამოგდებულ იქნა ისე, რომ გადააფრინდა კეგლებს — 30 ქულა)
- გ) ყუთიდან ამოვარდნილ ყოველ ჰაერბურთზე — 5 ქულა;
- დ) თუ კი (6, 5 მ) ფიცრიდან მის სრულ გავლამდე ჩამოვა თუნდაც ერთი თვალი — 5 ქულა;
- ე) თუ ავტომობილის თვლები სავარჯიშოების შესრულების შემდეგ აღმოჩნდებიან სწორკუთხედის შემომსახვრელ ხაზზე ან ხაზს გარეთ — 5 ქულა (მანევრირება აკრძალულია) სწორკუთხედის ზომებია 3,2×1,7 მ, სიგანე ხაზისა 10 სმ;
- ვ) თუ მონაწილემ სავარჯიშოს შესრულების შემდეგ არ ჩააქრო ძრავა — 5 ქულა.

ესტაფეტის შესრულებაზე დახარჯული დრო გადაიყვანება საჯარიმო ქულებში იმ ანგარიშით, რომ ერთი წამი ჩაითვალოს ერთ ქულად. ადგილები განისაზღვრება გუნდზე დარიცხული ქულების უმცირესი რაოდენობით, ხოლო რომელმა სპორტსმენმა რომელი საჯარიმო უნდა შეასრულოს — განისაზღვრება მსაჯთა კოლეგიის მიერ ჩატარებული კენჭისყრით.

II. ჩქაროსნული მანევრირება

ჩქაროსნულ მანევრირებაში ჩართულია ექვსი ფიგურა ქვემოთ ჩემოთვლილი რვიდან. მათი განლაგების თანმიმდევრობა და ავტო-

მობილის მოძრაობის მიმართულება განისაზღვრება მსაჯთა კოლეჯით და გამოეცხადება მონაწილეებს შეჯიბრების წინ ვარჯიშის დროს. მსაჯთა კოლეჯიას უფლება ეძლევა დადგინოს საკონტროლო დრო „ფიგურების“ შესასრულებლად. ფიგურებს შორის მანძილი არა ნაკლებ 10 მეტრია. შემზღუდველებს შორის მანძილი—1 მეტრი!

ავტომობილი იმყოფება სასტარტო ხაზზე (ხაზის სიგრძე 3 მეტრია, სიგანე 150 მმ). სპორტსმენი დგას ავტომობილთან, მსაჯის წინაშე ჯდება მანქანაში, რთავს ძრავას და გამოდის ტრასაზე.

სტარტებს შორის ინტერვალს განსაზღვრავს მსაჯთა კოლეჯი იმ ანგარიშით, რომ ტრასაზე ერთდროულად ორზე მეტი სპორტსმენი არ აღმოჩნდეს და ერთმანეთს ხელი არ შეუშალონ.

ყველა ფიგურებს შორის და ფიგურებს შიგნითაც დასაშვებია ნებისმიერი მანევრირება. ავტომობილის კარის გაღება ნებადართულია მხოლოდ უკუსვლით მოძრაობის დროს.

ყოველმა მონაწილემ უნდა შეასრულოს ყველა სავარჯიშო (გაიაროს ყველა ფიგურა) დადგენილი თანმიმდევრობით. სპორტსმენი, რომელიც დაარღვევს თანმიმდევრობას, იღებს ჯარიმას 30 ქულის ოდენობით.

შემზღუდველების წაქცევაზე და სავარჯიშოების შესრულების წესის დარღვევაზე მონაწილეს ერიცხება საჯარიმო ქულები.

1. „წრე“. ორი კონცენტრირებული წრეხაზი, გარეთა 6 მეტრი და შიგნითა — 3 მეტრი რადიუსით. კარის სიგანე 3 მეტრი. მონაწილე წინა სვლით შედის წრის სავალ ნაწილზე, საათის ისრის მოძრაობის მიმართულებით შემოსწერს წრეს და გამოდის ისე, რომ არ წაიქცეს შემზღუდველები.

საჯარიმო ქულები: ყოველ წაქცეულ შემზღუდველზე — 5 ქულა; კარების შემზღუდველზე — 10 ქულა.

თუ წაქცეულია 6 შემზღუდველი, სავარჯიშო შეუსრულებლად ითვლება, სავარჯიშოს შეუსრულებლობაზე ირიცხება 40 ქულა.

2. „ბოქსი“. სწორკუთხედი (ბოქსი) სიგანით 195 სმ და სიგრძით 435 სმ განლაგებულია სწორი კუთხით მარჯვნიდან, როცა შევდივართ მოედანზე, რომლის სიგრძე 840 სმ-ია და სიგანე — 740 სმ. მონაწილე შევა რა პირდაპირი სვლით მოედანზე, უკუსვლით უნდა დააყენოს ავტომობილი ბოქსში ისე, რომ არ წაიქციოს შემზღუდველები!

საჯარიმო ქულები: ყოველი შემზღვევის წაქცევაზე ქულა, მოედანზე ან „ბოქსში“ არასრულ შესვლაზე — 15 ქულა.

6 შემზღვევის წაქცევა ითვლება სავარჯიშოს შეუსრულებლობად. სავარჯიშოს შეუსრულებლობა ჯარიმდება 40 ქულით.

3. „კლაკნია“. ხუთი შემზღვევი დაყენებულია სწორ ხაზზე 575 სმ-ის ინტერვალით და ქმნის ოთხ გასასვლელს. მონაწილემ თანმიმდევრულად უნდა გაიაროს ყველა გასასვლელი ისე, რომ არ წააქციოს შემზღვევლები.

საჯარიმო ქულები: ყოველ წაქცეულ შემზღვევლზე—5 ქულა, ერთი გასასვლელის გამოტოვება — 15 ქულა, ერთზე მეტი გასასვლელის გამოტოვება ითვლება სავარჯიშოს შეუსრულებლობად. სავარჯიშოს შეუსრულებლობა — 40 ქულა.

4. „ესტაფეტა“. ორი დგარი ერმანეთისაგან 3000—4000 სმ-ითაა დაცილებული. ყოველ დგარზე პერპენდიკულარულად განლაგებულია 20 სმ სიგრძის კრონშტეინი, რომელიც იმყოფება მოედანის ზედაპირიდან ავტომობილის კარის სარკმლის შუა ნაწილის სიმაღლეზე. „ესტაფეტას“ წარმოადგენს 20 სმ დიამეტრის 5—10 მმ-ის სისქის ხისტი რგოლი. მონაწილემ ავტომობილიდან გამოუსვლელად უნდა ჩამოხსნას ეს რგოლი ერთი დგარიდან და ჩამოაცვას იგივე რგოლი მეორე დგარის კრონშტეინს.

თუკი რგოლი ვერ იქნა ჩამოხსნილი ან ვერ იქნა ჩამოცმული კრონშტეინზე, ანდა წაქცეულია დგარი — მონაწილეებს ერიცხებათ 15 საჯარიმო ქულა.

5. თალიანი „ჭიშკარი“. ორი კარი სიგანით 175 სმ დადგმულია ერთმანეთისაგან 240 სმ-ის მანძილზე. კარებს აღნიშნავენ პორიზონტალური კონსოლური შემზღვევლებით, რომლებიც იმყოფება ავტომობილის მაქსიმალურ გაბარიტულ სიგანეზე. გასასვლელის ზომების კონტროლისათვის კართა სიგანე აღინიშნება მოედანის ზედაპირზე სათანადო ნიშნებით.

მონაწილემ პირდაპირი სვლით უნდა გაიაროს „ჭიშკარი“, ისე რომ არ ჩამოაგდოს შემზღვევლები.

საჯარიმო ქულები: ერთი შემზღვევის წაქცევაზე—15 ქულა, ორი შემზღვევის წაქცევისას სავარჯიშო შეუსრულებლად ჩაითვლება.

სავარჯიშოს შეუსრულებლობაზე — ჯარიმა 40 ქულა.

6. „ნაკვალევი“. ორი წყვილი ხის ცილინდრული ნაკერი ავტომობილის ერთი მხარის თვლებისათვის ქმნის გასასვლელს, რომელიც ეტოლება საბურავის პროფილის სიგანეს დამატებული 150 მმ და დაიდგმება ერთმანეთისაგან 410 სმ მანძილზე. მონაწილემ წინა სვლით უნდა გაატაროს ავტომობილის წინა და უკანა მარჯვენა თვლები ისე, რომ არ წააქციოს ისინი. ცილინდრის ყოველი წამოდება ჯარიმდება 10 ქულით.

7. „შესვლა საღვამზე“. სწორკუთხა მოედანი სიგრძით 630 სმ და სიგანით 185 მმ შემოსაზღვრულია სამი მხრიდან. მეოთხე ღია გრძელი მხარე აღნიშნულია ზედაპირული ხაზით. მონაწილემ უნდა შეიყვანოს და დააყენოს ავტომობილი მოედანზე ისე, რომ არ შეეხოს შემზღუდველებს — და ამ ავტომობილის გვემილი არ ეხებოდეს მოედნის ღია მხარის ზედაპირულ ხაზს.

შემზღუდველის წამოდებაზე — 5 ქულა. თუ ავტომობილის რაიმე დეტალი სცდება მოედნის გაბარიტს — 15 ქულა. სავარჯიშო შეუსრულებლად ითვლება, თუ წაიქცა სამი შემზღუდველი — 40 ქულა.

8. ხ ა ზ ი „სდექ“. მოედნის ზედაპირზე მოძრაობის მიმართულების პერპენდიკულარულად გავლებულია საღებავით 150 მმ-ის სისქის და 3 მეტრის სიგრძის ხაზი. მონაწილემ უნდა გააჩეროს ავტომობილი ისე, რომ პირველივე ცდით ორივე წინა თვლებმა იქონიონ კონტაქტი ხაზთან. ორივე თვალის ხაზთან კონტაქტის უქონლობისათვის ირიცხება ჯარიმა — 10 ქულა.

მონაწილის ჩასათვლელი შედეგი განისაზღვრება საჯარიმო ქულების ჯამით, რომლებიც დაერიცხებათ სავარჯიშოთა შესრულებისას დაშვებულ შეცდომებზე პლუს დრო (წამი — ერთი ქულა). თუ სპორტსმენმა ოფიციალურ საწვრთნელ ვარჯიშზე ვერ შეასრულა სამი სავარჯიშო, მსაჯთა კოლეგიას ნება ეძლევა არ დაუშვას ის ჩქაროსნულ მანევრირებაზე. ასეთ შემთხვევაში გუნდს ერიცხება 150 საჯარიმო ქულა.

III. როლა მცირეკალიბრიანი შაშხანიდან

იარაღი — სამამულო წარმოების მცირეკალიბრიანი შაშხანა (უზრუნველყოფს ორგანიზატორი). სამიზნე № 7 ან № 7-ა. დისტან-

ცია 50მეტრი. ვაზნების რაოდენობა — 8 (3 საცდელი და 5 ჩასათვლელი). დრო საცდელ სროლაზე — 2 წუთი, ჩასათვლელზე — 5 წუთი.

მდგომრეობა: წოლითი, ხელიდან, ღვედის გამოყენებით.

შედეგების განსაზღვრა: სპორტსმენი, რომელიც აგროვებს 50-ზე ნაკლებ ქულას, ერიცხება ჯარიმა, რომელიც ტოლია 50-ისა და შეგროვებულ ქულებს შორის სხვაობისა.

კორექტირება ნებადართულია მხოლოდ საცდელი სროლის დროს.

IV. მოძრაობის წესების მცოდნეთა კონკურსი

მონაწილე იღებს 5 შეკითხვას წერილობითი სახით. ყოველ არასწორ პასუხზე მას ერიცხება 10 საჯარიმო ქულა. პასუხებისათვის დროს განსზღვრავს მსაჯთა კოლეგია.

გ ა ლ ა წ ყ ვ ე ტ ი ლ ე ბ ა

ნორჩ მათემატიკოსთა 24-ე რესპუბლიკური ოლიმპიადის
საორგანიზაციო კომიტეტის თავმჯდომარის დამტკიცების
შესახებ

კოლეგიამ გადაწყვიტა

იმასთან დაკავშირებით, რომ კოლეგიამ (ოქმი №11 1979 წ. 23/VI) დააკმაყოფილა ამხ. თ.გ. გეგელიას თხოვნა ნორჩ მათემატიკოსთა რესპუბლიკური ოლიმპიადის საორგანიზაციო კომიტეტის თავმჯდომარეობიდან მისი განთავისუფლების შესახებ, ნორჩ მათემატიკოსთა 24-ე რესპუბლიკური ოლიმპიადის საორგანიზაციო კომიტეტის თავმჯდომარედ დამტკიცდეს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამოყენებითი მათემატიკის ინსტიტუტის განყოფილების უფროსის მოადგილე მათემატიკის მეცნიერებათა დოქტორი ზაურ ამბროსის ძე ჭანტურია.

კოლეგიის თავმჯდომარე

მინისტრი

მ. ჰინკლაძე

გ ა დ ა წ ყ ვ ე ტ ი ლ ე ბ ა

რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში საყოველთაო სავალდებულო სწავლების კანონის განხორციელების მდგომარეობის შესახებ:

რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში საყოველთაო სავალდებულო სწავლების კანონის განხორციელების მდგომარეობის შესახებ წარმოდგენილი ცნობის საფუძველზე (თან ერთვის) საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგიამ

გ ა დ ა წ ყ ვ ი ტ ა :

1. განათლების სამინისტროს სკოლების სამმართველოს ცნობა „რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში საყოველთაო სავალდებულო სწავლების კანონის განხორციელების მდგომარეობის შესახებ“ დაეგზავნოს სახელმძღვანელოდ აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების სამინისტროებს, სამხრეთ ოსეთის ა/ო, რესპუბლიკის ქალაქებისა და რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებებს, ქ. თბილისის სახალხო განათლების სამმართველოს.

2. აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების მინისტრებმა, სამხრეთ ოსეთის ა/ო, რესპუბლიკის ქალაქებისა და რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებათა გამგეებმა, ქ. თბილისის სახალხო განათლების სამმართველომ:

— აღნიშნული ცნობა განიხილონ სამინისტროების კოლეგიებზე, სახალხო განათლების და ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების პედაგოგიური საბჭოების სხდომებზე და დასახონ კონკრეტული ღონისძიებანი ნაკლოვანებათა აღმოსაფხვრელად;

— საფუძვლიანად შეისწავლონ საყოველთაო სავალდებულო სწავლების კანონის განხორციელების მდგომარეობა და საკითხი განსახილველად შეიტანონ პარტიის რაიონული, საქალაქო კომიტეტების ბიუროზე, ან სახალხო დეპუტატთა საქალაქო, რაიონული აღმასკომების სხდომებზე და მათ მიერ გატარებული ღონისძიებების შესახებ მოახსენონ განათლების სამინისტროს 1980 წლის 1 ივნისამდე;

— გულდასმით შეაოწმონ საყოველთაო სწავლების განხორციელების მდგომარეობის შესახებ სკოლების მიერ წარმოდგენილი სტატისტიკური მასალები და მკაცრი სასჯელი დაადონ სკოლის დირექტორებს, რომლებსაც არაზუსტი ცნობების მიწოდებით შეცდომაში შეყავთ ხელმძღვანელი ორგანოები;

— განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციონ სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის მკვეთრად გაუმჯობესების საქმეს, განამტკიცონ სასწავლო-მატერიალური ბაზა, გააძლიერონ ხელმძღვანელობა და კონტროლი სკოლებისა და კლასის ხელმძღვანელთა მუშაობაზე, აგრეთვე, მიიღონ საჭირო ზომები მოსწავლეთა მეორეწლიანობის აღმოსაფხვრელად;

— განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციონ გახანგრძლივებულ დღის სკოლების, ჯგუფებისა და სასკოლო ინტერნატების კეთილმოწყობას, შექმნან იქ სწავლისა და აღზრდის ნორმალური პირობები, ამ საქმეში ფართოდ ჩააბან საზოგადოებრიობა, მშობლები, კოლმეურნეობები, საბჭოთა მეურნეობები და წარმოება-დაწესებულებები;

— სავაჭრო ორგანიზაციებთან ერთად იზრუნონ ბავშვთა კვების გაუმჯობესებისათვის, უზრუნველყონ მოქმედი ნორმების შესაბამისად მათი საჭირო და მაღალხარისხიანი პროდუქტებით მომარაგება!

3. განათლების სამინისტროს საგეგმო-საფინანსო სამმართველომ (ანხ. თ. ჩიტაძე) უზრუნველყოს განათლების ადგილობრივი ორგანოების მუშაკთათვის სტატისტიკური ფორმების შევსების საკითხებზე ზონალური თათბირების ჩატარება.

4. სახალხო განათლების დაწესებულებათა საქმიანობაზე არაკვალიფიციური ხელმძღვანელობისა და კონტროლისათვის, რამაც რაიონის სკოლებში საყოველთაო სწავლების განხორციელებასა და სასწავლო-აღმზრდელობით მუშაობაში გამოიწვია სერიოზული ხასიათის ნაკლოვანებები, წალენჯიხის რაიონის განათლების განყოფილების გამგე ვარლამ ბელქანია იმსახურებს სამუშაოდან განთავისუფლებას; მაგრამ ავადმყოფობის გამო საკითხის საბოლოოდ განხილვა გადაიდოს მის გამოჯანმრთელებამდე.

5. საყოველთაო სავალდებულო სწავლების კანონის განხორციელების საქმისადმი უპასუხისმგებლო დამოკიდებულებისათვის ქ. ჭი

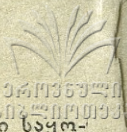
ქართული
ლიბრეოთეკა

ათურის, ონის, თეთრიწყაროს, ხაშურის, წითელწყაროს რაიონების
განათლების განყოფილებათა გამგეებს ამხ. ამხ. გ. ცხდიაშვილს,
გ. დგვარელს, ლ. ჯინჯიხაძეს, შ. ლაბაძეს, მ. ბილიაშვილს გამოეცხა-
დოთ საყვედური. |

6. სკოლების სამმართველომ (ამხ. კ. სუჯაშვილი) საჭირო კონ-
ტროლი განახორციელოს ამ გადაწყვეტილების შესრულებაზე. |

მინისტრი

ო. ჭინჭაიძე

რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში საყოველთაო სავალდებულო განათლების კანონის განხორციელების შესახებ

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრომ მიმდინარე წლის ოქტომბერში შეისწავლა საყოველთაო სავალდებულო სწავლების კანონის განხორციელების მდგომარეობა სამხრეთ ოსეთის ავტონომიურ ოლქში, ქ. გორსა და ჭიათურაში, ზესტაფონის, თეთრიწყაროს, კასპის, ონის, ხაშურის, წალენჯიხის, წითელწყაროსა და ჩხოროწყუს რაიონებში.

საკითხის ადგილზე შესწავლითა და სტატისტიკური მასალების გაანალიზების შედეგად გამოირკვა, რომ სახალხო განათლების ორგანოების მიერ გარკვეული მუშაობაა ჩატარებული საყოველთაო სავალდებულო განათლების განხორციელების საქმეში.

1979 წლის მონაცემებით ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების 8 კლასი დაამთავრა 94,6 ათასმა მოსწავლემ, მათ შორის დღის სკოლები — 89813, საღამოსა და დაუსწრებელი — 4,8 ათასმა მოსწავლემ, რვაკლასიანი დაამთავრებულთა 98% ჩაბმულია საშუალო განათლების სხვადასხვა ფორმაში. მათგან დღის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების IX კლასში აგრძელებს სწავლას რვაკლასიანი დაამთავრებულთა 78,5%, პრფოტექნიკურ სასწავლებლებში — 15,5%, დანარჩენი 4% მოდის საღამოს სკოლებსა და სპეციალურ საშუალო სასწავლებლებზე.

გასულ წელთან შედარებით საგრძნობლად გაიზარდა 8 კლასის დროულად დაამთავრების მაჩვენებელი, რაც მიმდინარე წელს 94% შეადგენს (83,5% 1978 წ.). საშუალო განათლება მიიღო 86,8 ათასმა მოსწავლემ (მათგან 72,0 ათასმა — დღის სკოლებში, 14,6 ათასმა — საღამოსა და დაუსწრებელი სწავლების სკოლებში). საგრძნობლად განმტკიცდა სკოლების მატერიალური ბაზა.

რესპუბლიკაში არსებული სასკოლო ქსელი, ძირითადად, უზრუნველყოფს საყოველთაო სავალდებულო საშუალო განათლების განხორციელებას. გასულ სასწავლო წელთან შედარებით 19 ერთეულით შემცირდა დაწყებითი სკოლების რაოდენობა, რვაწლიანების — 8 ერთეულით, საშუალო სკოლების ქსელი კი გაიზარდა 4 ერთეულით.

ამრიგად, საშუალო სკოლებზე მოდის სკოლების საერთო რაოდენობის 52,2%.

დღეისათვის რესპუბლიკაში 3697 დღის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლაა (1048 დაწყებითი — 17232 მოსწავლით, 959 რვაწლიანი — 103283 მოსწავლით, 1684 საშუალო — 761880 მოსწავლით), მათ შორის 64 — სკოლა-ინტერნატი, 19 სპეცსკოლა-ინტერნატი და 2 სანატორიული-სატყეო სკოლა.

1979 წლის 5 სექტემბრის მდგომარეობით რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში სწავლობს 944,3 ათასი მოსწავლე; აქედან 882395 — დღის სკოლებში, 61,9 ათასი საღამოსა და დაუსწრებელ სკოლებში, 2,6 ათასი სპეცსკოლებში.

ზოგადსაგანმანათლებლო დღის სკოლების მოსწავლეთა კონტინენტის გეგმიური დავალება შესრულებულია 100,4%.

საყოველთაო-სავალდებულო სწავლების კანონის განხორციელებას დიდად შეუწყო ხელი გახანგრძლივებული დღის ჯგუფების ქსელის გაფართოებამ. დღეისათვის რესპუბლიკაში 9 გახანგრძლივებული დღის სკოლაა (შესაბამისად 1978 წ. — 3) 5479 მოსწავლით. მათ შორის ქ. თბილისში 6—4690 მოსწავლით, ზუგდიდის რაიონში — 2 — 587 მოსწავლით, ქობულეთის რაიონში 1—202 მოსწავლით. 3613 (3376—1978 წ.) გახანგრძლივებული დღის ჯგუფია გახსნილი 1316 სკოლაში (1259—1978 წ.), რომლებშიც ირიცხება 102700 მოსწავლე (97397—1978 წ.), რაც შეადგენს I—VIII კლასების მოსწავლეთა საერთო რაოდენობის 13,9%. გახანგრძლივებული დღის სკოლებისა და ჯგუფების მოსწავლეთა კონტინენტის გეგმა შესრულებულია 108,3%.

რამდენადმე გაუმჯობესდა მოსწავლეთა კვების მდგომარეობა! 1979 წელს რესპუბლიკაში გეგმით უნდა გახსნილიყო 150 სასადილო 22715 დასაჯდომი ადგილით, ფაქტიურად 9 თვის მიხედვით გახსნილია 114 სასადილო 15289 დასაჯდომი ადგილით. 9 თვის გეგმა შესრულებულია 67,3%-ით. ამასთან, დაგეგმილი 10 სასკოლო-საბაზო სასადილოს ნაცვლად ორგანიზებულია — 16. რესპუბლიკის მთელ რიგ სკოლებში ადგილზე მზადდება კერძები, გახსნილია საკონდიტრო საამქროები. სასკოლო სასადილოების დათვალიერებაში გამარჯვებისათვის ქ. ჭიათურის მე-7 საშუალო სკოლის სასადილო 2-ჯერ დაჯილდოვდა დიპლომებითა და ფასიანი საჩუქრებით.

მიუხედავად რიგი წარმტებებისა, აღინიშნება სერიოზული წარმატებები:

საყოველთაო სავალდებულო სწავლების საინსპექტორო მუშაობის მიზანსწრაფულობა და ეფექტიანობა ბევრად დაამოკიდებული სახალხო განათლების ორგანოების მუშაობის დაგეგმვის სკიოტხებზე. შემოწმებული რაიონების განათლების განყოფილებათა გეგმებში ხშირად მოცემულია ზოგადი ფორმულირებები, იშვიათად არის მინიშნებული შესრულების ვადები და შესრულებაზე პასუხისმგებელი პირები, ამიტომ, შეუძლებელი ხდება გეგმების დროული შესრულების შემოწმება. შესრულების მდგომარეობა ადგილებზეც არ ჯამდება. განათლების განყოფილებათა გამგეები პირადი ინსტრუქტაჟის, სემინარებისა და სხვა სახის ღონისძიებებით არ უზრუნველყოფენ გეგმიური საკითხების თითოეულ შემსრულებლამდე დაყვანას. წალენჯიხის, ონის, თეთრიწყაროსა და სხვა რაიონების ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების ხელმძღვანელები დღემდე არ იცნობენ ინსტრუქციას სკოლის ასაკის ბავშვთა და მოზარდთა აღრიცხვის შესახებ, მე-8 და მე-10 კლასის დროულად დამთავრების გამოანგარიშების წესს. ამიტომ, ადგილებზე საინსპექტორო დოკუმენტები და ბრძანებები არაფრისმთქმელი, არაკონკრეტული და დეკლარატიული ხასიათისაა, არ არის მოცემული ფაქტიური მდგომარეობის ანალიზი და მინიშნებული გამოვლენილ ნაკლოვანებებში დამნაშავე პირები. ამდენად, განათლების განყოფილებათა მიერ საყოველთაო სწავლებისადმი ხელმძღვანელობა და კონტროლი არაკვალიფიციურია და ფორმალურ ხასიათს ატარებს.

გარდა ამისა, ზოგიერთი განათლების განყოფილების გამგის უპასუხისმგებლობით ბევრ ქალაქსა და რაიონში აღნიშნულ საკითხზე მუშაობა თვითღინებაზეა მიშვებული. ასე, მაგალითად, წალენჯიხის რაიონში საყოველთაო სწავლების საკითხს განათლების საბჭოზე იხილავენ სასაწავლო წლის დასაწყისში. სკოლებს ეგზენებათ კითხვარი, რომლის მიხედვით განყოფილება ღებულობს ინფორმაციას განსახილველ საკითხზე. საკითხის განხილვა ხდება მიღებული მასალების შემოწმების გარეშე, ე. ი. არ ხორციელდება სკოლებიდან წარმოდგენილი აღწერის მასალების შედარება ფაქტიურად სკოლებში ჩარიცხულ კონტინგენტთან. შემოწმებით დადგინდა, რომ სკოლებში, ხშირად, დაუდევრად ივსება სტატისტიკური ფორმები

ზს-1 და ზს-3. ასე, მაგალითად, კასპის 1-ლ საშუალო სკოლას ნაჩვენებები აქვს, რომ 5 მოსწავლე გადავიდა ისეთ პროფტექნიკურ სასწავლებლებში, რომელიც არ იძლევა საშუალო განათლებას, სინამდვილეში კი ხუთივე სწავლობს პროფსასწავლებლებში, რომელიც იძლევა საშუალო განათლებას. იგივე სკოლის IX კლასის მოსწავლე ავადმყოფობის გამო (ტუბერკულოზი) ამოღებულია სიიდან, რაც სტატისტიკურ ფორმაში არ არის ნაჩვენები. წალენჯიხის რაიონში ბინაზე მეცადინეობა უტარდება 4 მოსწავლეს, მაგრამ ამის თაობაზე განათლების განყოფილებაში ბრძანება არ არის გაფორმებული. ჩხოროწყუს რაიონში ავადმყოფი მოსწავლეები, რომლებსაც მეცადინეობა ბინაზე უტარდებათ, არ არიან შეტანილი არც საკლასო ეურნალში და არც სტატისტიკურ ფორმებში, რის გამოც განთესვაში ითვლებიან.

სტატისტიკური მონაცემებით განთესილია 49 მოსწავლე (აჭარის ასსრ — 14, აფხაზეთის ასსრ — 10; ქ. ქ. წყალტუბო — 7, თბილისი — 6 და სხვ.). ფაქტიურად განთესილ მოსწავლეთა როდენობა უფრო დიდია. მაგალითად ქ. გორში სკოლას ჩამომორდა 7 მოსწავლე, ონის რაიონში (უწყერისა და ონის 1-ლი სკოლა) — 2, თეთროწყაროში — 7, წითელწყაროში — 7, რაც სტატისტიკურ ანგარიშებში არ არის ნაჩვენები.

ანალოგიური მდგომარეობაა თითქმის ყველა შემოწმებულ რაიონში. სწორად არ არის გაშიფრული სად და რა მიზეზით გავიდა სკოლიდან ბავშვი, ფორმებზე არ არის სათანადო ხელმძღვანელი პირის ხელის მოწერა და სხვ. ყველაფერი იმის შედეგია, რომ ზოგჯერ ეს ფრიად საპასუხისმგებლო საქმე მინდობილი აქვთ საქმის მწარმოებლებს, რომლებიც უპასუხისმგებლობის ან უცოდინარობის მიზეზით უშვებენ უზუსტობებს, ხოლო სკოლის დირექტორები და განათლების განყოფილებათა გამგეები არ ამოწმებენ მიწოდებულ ინფორმაციას და არაზუსტი ცნობების წარმოდგენით შეცდომაში შეყავთ ხელმძღვანელი ორგანოები, რითაც აფერხებენ საყოველთაო სავალდებულო სწავლების საერთო რესპუბლიკური მაჩვენებლის ზრდას.

განათლების სამინისტროს მიერ შესამოწმებლად შერჩეულ იქნა ის რაიონები, რომლებშიც დაბალი იყო 8 კლასის დროული დამთავრების მაჩვენებელი. დადგინდა, რომ სკოლების უმრავლესობამ დრო-

ულ დამთავრებაში უჩვენა მხოლოდ ის მოსწავლეები, რომლებიც I კლასში ჩაირიცხნენ მათდამი რწმუნებულ სკოლაში, ხოლო მოძრაობაში მყოფი და დამოუკიდებელი დაწყებითი სკოლებიდან მოსული მოსწავლეები მათი ყურადღების მიღმა დარჩა. სკოლების სამმართველოს ჩარევის შედეგად 8 კლასის დროული დამთავრების მაჩვენებელი გაიზარდა. ქ. გორში 76%-დან — 97,7%-მდე, ჭიათურაში — 88,3%-დან — 93,1%-მდე, ზესტაფონის რაიონში 84%-დან — 98%-მდე, კასპის რაიონში 82,3%-დან — 95,6%-მდე, ხაშურის რაიონში 87%-დან — 93,9%-მდე, წალენჯიხის რაიონში — 87%-დან — 91,4%-მდე, ჩხოროწყუს რაიონში კი პირიქით შემცირდა 94,4%-დან — 91,1%-მდე.

ამ მხრივ საშუალო რესპუბლიკურ მაჩვენებელს ჩამორჩებიან; აგრეთვე, აფხაზეთის ასსრ—85, 9%, აჭარის ასსრ — 92,4%, სამხრეთ ოსეთის ა.ო. — 89,6%, ქ. ფოთი — 91,4%, ონის — 81,3%, ყაზბეგის — 83,3%, სიღნაღის — 85,7%, თეთრიწყაროს — 88,6%, ლენტეხის—90,2%, ლანჩხუთის, ცხაკაიას, თელავის—90,5%, ახალციხის — 90,6%, სამტრედიის — 91,1%, წალენჯიხის—91,4%, ცაგერის — 92,1%, წითელწყაროს — 92,6% და სხვ. რაიონები.

ზოგი შემოწმებული რაიონების მთელ რიგ სკოლებში საჭირო ყურადღება არ ექცევა სასკოლო დოკუმენტაციის წარმოებას. ხშირ შემთხვევაში ადგილზე არ არის დასტურები, მოუწესრიგებელია მოსწავლეთა პირადი საქმეები, ალფაბეტური, ბრძანების წიგნები და და სხვ. არ ქონდა დასტურები გასულ მოსწავლეებზე კასპის რაიონის ალაიანის, თეთრიწყაროს რუსული, მანგლისის რუსული, დიდი თონეთის, ხაშურის რაიონის, წალენჯიხის რაიონის ჯვრის 1-ლ სკოლებს და სხვ. ხაშურის რაიონის სკოლებს არ გააჩნდათ ცნობები 27 რეაკლსადამთავრებულზე (ქვიშხეთის საშუალო სკოლა — 17, ვაყის — 2, ტეზრის — 1, ბეკმის რეაწლიანი — 4, ბრილის — 3)! ანალოგიური მდგომარეობა აღინიშნება წალენჯიხის რაიონში. წითელწყაროს რუსულ სკოლაში მოწესრიგებული არ არის ალფაბეტური წიგნის წარმოება, რის გამოც ძნელდება მოსწავლეთა მოძრაობის დადგენა, რაიონში 5 რეაკლსადამთავრებული (სკოლა-ინტერნატი — 2, საბათლოს რეაწლიანი — 2, ზემოქედის — 2) I მეოთხე-

დის ბოლოსათვის ჯერ კიდევ არ იყო ჩაბმული სწავლებაში. ცხინ-
ვალის რაიონის ხეთაგუროვის სკოლაში არ იყო შევსებული მოსამ-
ზადებელი კლასების მოსწავლეთა პირადი საქმეები, ხოლო გრომის
საშუალო სკოლაში 4 მოსწავლე ჩარიცხული იყო დაბადების მოწმო-
ბის გარეშე.

სავალდებულო საშუალო განათლების განხორციელებას ხელს
უშლის აგრეთვე მეორეწლიანობა. 1978—1979 სასწავლო წლის ბო-
ლოსათვის მეორეწლიანთა რაოდენობა შეადგენს 7462 მოსწავლეს;
ანუ მოსწავლეთა საერთო რაოდენობის 0,8% (შესაბამისად 1978 წ.-
8947, ანუ 1%). მათ შორის I—III კლასებში — 808 (0,3%), IV—X
კლასებში 2220 (1,6%). საშუალო რესპუბლიკურზე დაბალი მაჩვენე-
ლები აქვთ აჭარის ასსრ — 1,6%, აფხაზეთის ასსრ — 1,2%, სამხ-
რეთ ოსეთის ა. ო. — 0,9%, ქ. გორის — 1,2%, მესტიის რაიონის —
2%, ლენტეხის — 1,8%, ყაზბეგის, ონის, თეთრიწყაროს — 1,7%,
ბორჯომის — 1,6%, თიანეთის — 1,5%, ადიგენის, გარდაბნის, საჩ-
ხერის — 1,4%, ასპინძის, მარნეულის — 1,3%, ბოლნისის, ვანის,
დუშეთის, მცხეთის, — 1,2%, ლანჩხუთის, თერჯოლის, წალენჯიხის,
ჩოხატაურის — 1,1%, წალკის — 1,0%, ბოგდანოვკის, ზუგდიდის,
ხაშურის, ცხაკაიას რაიონებს — 0,9% და სხვ. აღსანიშნავია, რომ
ქ. გორში მეორეწლიანთა რაოდენობა გაიზარდა 45-დან—89-მდე.

შემოწმებით დადგინდა, რომ განათლების ადგილობრივი ორგა-
ნოები და რიგი სკოლის ხელმძღვანელები სათანადო ყურადღებას
არ უთმობენ აკადემიურად ჩამორჩენილ და მეორეწლიან მოსწავლე-
ებთან მუშაობას. მაგალითად, წითელწყაროს რაიონში 107 მეორე-
წლიანია, ქ. ჭიათურაში—228, თეთრიწყაროს რაიონში—84, ხაშურის
რაიონში 61 და ა.შ. ,რომელთა დასახმარებლად არაფერი კეთდება;
ეს საკითხი არც პედსაბჭოზე განუხილავთ და არც განათლების საბ-
ჭოს სხდომაზე, მაშინ, როდესაც მეორეწლიან მოსწავლეთა საგრძნო-
ბი ნაწილი დაწყებით კლასებზე მოდის.

კვლავ დიდია რესპუბლიკის სკოლებში მოსწავლეთა მოძრაობა.
სტატისტიკური მონაცემებით საანგარიშო პერიოდში სკოლიდან გა-
ვიდა სულ 11,3 ათასი მოსწავლე, ანუ 1,3%. მათგან გადავიდა პროფ-
სასწავლებლებსა და საღამოს (ცვლის), დაუსწრებელ სკოლებში
6315 მოსწავლე, საშუალო სპეციალურ სასწავლებლებში — 1497,

სხვადასხვა მიზეზით გავიდა 1490 (შესაბამისად 1978 წ. — 47330) მათ შორის პროფსასწავლებლებში, რომელიც არ იძლევა საშუალო განათლებას 301 (IV—VIII კლ. — 24, IX—X კლ. — 277). აფხე-ზეთის ასსრ — 59, აჭარის ასსრ — 4, სამხრეთ ოსეთის ა.ო. — 27, ქ. ქ. თბილისში — 79, რუსთავში — 15, ჭიათურაში — 13, ლენტეხში — 9 და სხვ.

ხანგრძლივი ავადმყოფობის გამო სკოლიდან გავიდა 669 მოსწავლე (აჭარის ასსრ — 90, აფხაზეთის ასსრ — 82, სამხრეთ ოსეთის ა.ო. 20, ქ. ქ. თბილისი — 100, ქუთაისი — 15, რუსთავი — 14, წყალტუბო — 10, წლკის რაიონი — 38, ახალქალაქის — 25, ზუგდიდის — 24, მახარაძის — 22, ჩხოროწყუს — 19, დუშეთის — 15, დმანისის — 13, ბორჯომის — 12, მარნეულის — 12, ქარელის — 11, გეგეჭკორის — 10, მცხეთის — 10, ბოლნისის — 8, საჩხერის — 8, ლენტეხის — 7, ლაგოდეხის — 6, ლანჩხუთის — 6, ხაშურის — 6, ჩოხატურის — 6, ორჯონიკიძის — 5).

შემოწმებამ ცხადყო, რომ სათანადო ყურადღება არ ექცევა ავადმყოფ ბავშვთა ბინაზე მეცადინეობას.

მოუწესრიგებელია გონებრივი და ფიზიკური ნაკლის მქონე სასკოლო ასაკის ბავშვების სწავლებაში ჩაბმის საკითხი.

გონებრივი ნაკლის გამო სკოლიდან გავიდა 5 (სამკრედიის რაიონი — 4, ახალციხის — 1). ფაქტიურად ქ. გორში გონებრივი ნაკლის გამო სკოლას ჩამოშორდა 2 მოსწავლე, სწავლის გარეშეა დარჩენილი გონებრივი ნაკლის მქონე 9 მოსწავლე; ქ. ჭიათურაში 26 ბავშვიდან ჩაბმულია მხოლოდ 9, ზესტაფონის რაიონში 52-დან — 9, სწავლის გარეშეა დარჩენილი 4 ყრუ-მუნჯი (ქ. ჭიათურა). ონის რაიონში გონებრივი ნაკლის მქონე 6 ბავშვიდან სწავლობს მხოლოდ 2, წალენჯიხის რაიონში აღრიცხულია 18 ბავშვი, ხოლო სამედიცინო-პედაგოგიურ კომისიაზე გატარდა მხოლოდ 4, მათგან სწავლებაში ჩაბმული იყო 2 და ისინიც ჩამოშორდნენ სკოლას. დანარჩენ 14 ბავშვს თვით სკოლამ დაუსვა დიაგნოზი. ხაშურის, წითელწყაროს, კასპის, ეთერიწყაროს რაიონებს არ აქვთ გონებრივი ნაკლის მქონე ბავშვთა ზუსტი აღრიცხვა.

საბჭოთა არმიის რიგებში გაიწვიეს 34 მოსწავლე, რაც გასულ

წელთან შედარებით ორჯერ მეტია. IV—VIII კლასებიდან გაიწვიეს 6, IX—X კლასებიდან — 28.

ადრეულ ასაკში ქორწინების გამო სკოლიდან გავიდა 75 მოსწავლე. აჭარის ასსრ—24, სამხრეთ ოსეთის ა. ო. — 5, ქ. ქ. ჭიათურა — 3, გორი — 3, სიღნაღის რაიონი — 7, თელავის — 7, ზუგდიდის — 4, ხაშურის — 3, ზობის — 3, ასპინძის — 2 და სხვ.

სტატისტიკური მონაცენებით უდიდესი საქციელისათვის სკოლიდან გაირიცხა 96 მოსწავლე, (აფხაზეთის ასსრ — 26, აჭარის ასსრ — 16, ქ. ქ. თბილისი — 8, რუსთავი — 4, ქუთაისი, — 2, ფოთი — 2, ცაგერის რაიონი — 11, მახარაძის — 9, მცხეთის — 9, ბორჯომის — 2, ვანის — 2, დმანისის — 2 და სხვ.), რაც ძნელად აღსაზრდელ მოსწავლეებთან აღნიშნული რაიონების სკოლების პედაგოგიური კოლექტივების არასაკმარისი ინდივიდუალური აღმზრდელობითი მუშაობის შედეგია. განათლების სამინისტროს დღემდე არა აქვს მონაცემები იმის შესახებ, არიან თუ არა გარიცხული მოსწავლეები მოთავსებულნი სპეციალიზებულ სასწავლო დაწესებულებებში.

არც ერთი შემოწმებული რაიონის სკოლებში არ არის დაწესებული საჭირო მომთხოვნელობა კლასის ხელმძღვანელთა მიმართ კონტინგენტის შენარჩუნებისა და მოსწავლეთა სკოლიდან გასვლის მიზეზების დაწვრილებითი ანალიზის საქმეში. ეს საკითხები იშვიათად ხდება პედაგოგიური საბჭოს მსჯელობის საგანი და თუ იხილება — ფორმალურად.

ადგილი აქვს არასაპატიო მიზეზით გაკვეთილების დიდი რაოდენობით გაცდენის შემთხვევებს. ასე, მაგალითად, თბილისში I მეოთხედში არასაპატიო მიზეზით გაცდენილია 77122 საათი, აქედან ლენინის რაიონის სკოლის მოსწავლეთა მიერ 40.418 საათი, ე.ი. გაცდენების 70%; აჭარის ასსრ—140732 საათი, აქედან ხულოს რაიონში 49.270, ხელვაჩაურის რაიონში — 21.00 საათი; აფხაზეთის ასსრ — 155240 საათი, აქედან გუდაუთაში — 29725, გულრიფშოში — 23950, ქ. სოხუმიში 24.496, ჭიათურაში — 20517, გარდაბანში — 33626,

ლენტეხში — 20.690 საათი და სხვა, რაც დასაბამს აძლევს სამართალდარღვევის შემთხვევებს. ჩხოროწყუს რაიონის კოლის რეაწლიან სკოლაში 2 მოსწავლე (VI, VII კლასებში.) 25 დღის განმავლობაში არასაპატიო მიზეზით აცდენდა სკოლას, შემჩნეული იყო წვრილმან ქურდობაში. ჩხოროწყუს რაიონში არასრულწლოვანთა კომისიის აღრიცხვაზეა სულ 14 მოსწავლე. წთელწყაროს რაიონში 5 არასრულწლოვანის მიერ ჩადენილია 3 დანაშაული, ხოლო ონის რაიონში — 7. სამართალდარღვევის ფაქტები აღინიშნა ხაშურისა და თეთრიწყაროს რაიონებშიც.

საყოველთაო-სავალდებულო განათლების განხორციელებას ხელს უშლის გახანგრძლივებული დღის სკოლებისა და სასკოლო ინტერნატების ქსელისა და მატერიალური ბაზის მოუწყვსრიგებლობა! მიუხედავად იმისა, რომ გაიზარდა გახანგრძლივებული დღის სკოლებისა და ჯგუფების რიცხვი და მათში გაერთიანებულ მოსწავლეთა რაოდენობა, რესპუბლიკაში არის რაიონები, რომელთა სკოლებში არც ერთი გახანგრძლივებული დღის ჯგუფი არ არის გახსნილი (ადიგენის, ბოგდანოვის, ყაზბეგის რაიონები), ან არსებული ჯგუფები ვერ აკმაყოფილებს მოთხოვნებს. მაგალითად, ახალქალაქის რაიონში მხოლოდ ერთ სკოლაში, და ისიც თვით ქალაქში არის გახსნილი 2 ჯგუფი 60 მოსწავლით. დიდი მოთხოვნაა გახანგრძლივებულ დღის ჯგუფებზე ქ. ჭიათურასა და ზესტაფონის რაიონში. ჯგუფები არ არის უზრუნველყოფილი შესაფერისი შენობებით, არ აქვთ ოთახები თვითმომზადებისათვის, დასვენებისა და გართობისათვის, არ აქვთ საჭირო ინვენტარი და სათამაშოები.

კვლავ მოუგვარებელი რჩება მოსწავლეთა კვების ორგანიზაცია! მაგალითად, კასპის მე-3 საშუალო სკოლის გახანგრძლივებული ჯგუფის ბავშვები სადილზე სახლში მიდიან. ხაშურის რაიონის გომის საშუალო სკოლაში ოქტომბრის ბოლოსათვის სასადილოს მოუწყობლობის გამო არ მუშაობდნენ გახანგრძლივებული დღის ჯგუფები 60 მოსწავლით. წალენჯიხის რაიონის ჯვრის 1-ლი საშუალო სკოლის ჯგუფები მოთავსებულია ცალკე კორპუსში, სადაც პირველ ცვლაში დაწყებითი კლასები მეცადინეობენ. საკლასო ოთახები არ ლაგდება, ოთახებში ანტისანიტარიაა, არ აქვთ სააღრიცხვო ქურჩალები, დასწ-

რება არადამაკმაყოფილებელია. შემოწმების დღეს არც აღმზრდელები იყვნენ ადგილზე, ბუფეტი დაკეტილი იყო და არავითარი პროდუქტი არ ქონდათ მიღებული. წითელწყაროს რაიონის სკოლებს არ გააჩნიათ მოსწავლეთა ზუსტი აღრიცხვა. ჩხოროწყუს 1-ლ საშუალო სკოლის განაგრძლივებულ ჯგუფში ირიცხება 90 მოსწავლე. შემოწმების დღეს ადგილზე იყო მხოლოდ 44. ჯგუფები მუშაობდნენ რეჟიმის გარეშე.

რესპუბლიკაში 3 კმ და მეტი მანძილის დაშორებით ცხოვრობს 57550 მოსწავლე, რომლებიც სასკოლო ინტერნატებში მოთავსებას, ან ტრანსპორტით უფასო გადაყვანას საჭიროებენ. აღსანიშნვია, რომ ყოველწლიურად მცირდება სასკოლო ინტერნატების რიცხვი (160—1979 წ. შესაბამისად 1978 წ. — 171), მაშინ, როდესაც არსებული ქსელი ვერ აკმაყოფილებს მოთხოვნებს. აღნიშნული სახის დაწესებულებათა დიდი საჭიროების მიუხედავად სასკოლო ინტერნატები დღემდე არ არის გახსნილი ზესტაფონის, საჩხერის რაიონებში და სხვ. შემოწმების დღისათვის ხაშურის რაიონის წაღვლის სასკოლო ინტერნატი არ მოქმედებდა. რატომღაც სკოლის ადმინისტრაციას მიზანშეწონილად მიაჩნია მუშაობის დაწყება II მეოთხედიდან. თეთრიწყაროს რაიონის სოფელ მანგლისის სასკოლო ინტერნატი გათვალისწინებულია 60 ბავშვზე, ფაქტიურად ცხოვრობს — 120. ამასთან, სასკოლო ინტერნატებში, ისევე, როგორც განაგრძლივებული დღის ჯგუფებში, მოუწესრიგებელია ბავშვთა კვების საკითხი. ტრანსპორტით უფასო გადაყვანა კვლავ მოუწესრიგებელია ბევრ, განსაკუთრებით, მთიან რაიონში. სკოლიდან დაშორებით მცხოვრებ 57550 ბავშვიდან სასკოლო ინტერნატში ცხოვრობს 5300, უფასო ტრანსპორტით გადაყავი — 31571, ხოლო 20679 მოსწავლეს დიდ მანძილზე უხდება ფეხით სიარული, რაც საბოლოოდ განთესვას გამოიწვევს. ამ მხრივ ცუდი მაჩვენებლები აქვთ ახალქალაქის, წალკის, წითელწყაროს, ორჯონიკიძის, ხობის, საჩხერის რაიონებს და სხვ.

სერიოზული ნაკლოვანებებია გამოვლინებული სასკოლო ასაკის მქონე ბავშვთა აღრიცხვის საქმეში, რასაც, ძირითადად, სკოლის მუშაკები აკეთებენ კარდაკარ შემოვლით. ხშირად ირღვევა აღწერის სიების შენახვის დადგენილი წესი. სკოლებს აქვთ მხოლოდ აღნიშნულ წელს მოსამზადებელ და პირველ კლასში შემსვლელთა სიები,

ხოლო 7—15 წლის ასაკის მქონე ბავშვთა სიები არ გააჩნიათ. ამის სკოლების მიერ აღრიცხულ სიებში ადგილი აქვს უზუსტობას. მიმდინარე წელს მოსამზადებელ კლასებში ჩაირიცხა 867 ბავშვი, ხოლო აღწერილია 517, I კლასებში ჩაირიცხა 346, აღწერილია — 229. ხაშურის რაიონის ბრილის, ხაშურის მე-5, წრომის, ოძისისა და სხვ. სკოლებში საერთოდ არ აქვთ აღრიცხვის მასალები.

მიუხედავად იმისა, რომ გადაჭარბებით არის შესრულებული მოსწავლეთა კონტინგენტის გეგმა, მთელი რიგი ქალაქებისა და რაიონების სკოლებს ჩამორჩენა აქვთ გეგმიურ დავალებათა შესრულების საქმეში (აფხაზეთის ასსრ, აჭარის ასსრ, სამხრეთ ოსეთის ა.ო., ქ. ფოთი, ჭიათურა, ტყიბული, ხაშურის, ონის, წალენჯიხის, ჩხოროწყუს და სხვ. რაიონები).

მოწესრიგებას მოითხოვს ბავშვთა ცხელი კერძებით კვების ორგანიზაცია. შემოწმებით გამოირკვა, რომ რესპუბლიკის მთელ რიგ სკოლებს არ აქვთ არც სასადილო და არც ბუფეტი (ხესტაფონის რაიონის ცხენთაროს, რკვიის, კლდეეთის, ილემის, წვეის, ხაშურის რაიონის ბრილის, სატივის, კისისხევის, ტკოცის, ოძისის, ქემფრის, ყელეთის, ცხრაძუხის სკოლები). თეთრიწყაროს რაიონის 44 სკოლიდან სასადილო და ბუფეტი აქვს მხოლოდ 15-ს, კასპის რაიონში სასადილო არის 6 სკოლაში, ხოლო ბუფეტი—13. არ აქვს კვების ბლოკი სამთავისის, სარეხის და სხვა სკოლებს. წითელწყაროს რაიონში 1977 წლის 1 სექტემბერს ბუფეტები უნდა გახსნილიყო მირზანისა და სამთაწყაროს სკოლებში, რაც დღემდე მოუგვარებელია. წალენჯიხის რაიონის ჯვრის 1-ლ სკოლაში (ენგურჭესის დასახლება) ირიცხება 1000-მდე მოსწავლე, ხოლო ბუფეტში შემოაქვთ 250 ცალამდე ფუნთუშა და 1,5 კგ რულეტი, რაც ვერ აკმაყოფილებს მოთხოვნებს.

ხაშურის რაიონის 8 რვაწლიან სკოლას არ გააჩნია ბუფეტი, ხოლო სადაც ბუფეტი გახსნილია, იგი მინიმალურადაც ვერ აკმაყოფილებს მოთხოვნებს.

ნაკლოვანებანი აღინიშნება საღამოს (ცვლის) და დაუსწრებელი სკოლების მუშაობაში. მართალია, მოსწავლეთა კონტინგენტის გეგმიური დავალება რესპუბლიკაში შესრულდა 101,5%-ით, ბევრი რაიონი კვლავაც ჩამორჩება გეგმის შესრულებას (თბილისი — 96,3%, ქუთაისი 75,8%, გორი — 94,8%, წყალტუბო — 86%, ლენტეხის

რაიონი — 67%, თიანეთის — 90%, გარდაბნის — 95%).

სკოლის ხელმძღვანელობა ნაკლებად ზრუნავს მოსწავლეთა კონტინგენტის შენარჩუნებისათვის, ხშირია სკოლიდან მოსწავლეთა არასაპატიო მიზეზით გასვლა. სულ საანგარიშო პერიოდში საღამოს სკოლებიდან გავიდა 6723 მოსწავლე (10,4%), მათ შორის არასაპატიო მიზეზით 3359 (5,2%). კვლავ დაბალია 8 და 11 კლასის დროულად დამთავრების მაჩვენებელი — 83% და 83,4%.

მოწესრიგებას მოითხოვს სოფლის სკოლების მატერიალური ბაზა. კვლავ დიდია ორ და სამ ცვლაში მომუშავე სკოლების რაოდენობა. კერძოდ, ორ ცვლაში მუშაობს 950 სკოლა (1978 წ. 1024) 174109 მოსწავლით, ხოლო სამ ცვლაში 24 სკოლა 4729 მოსწავლით, რაც გასულ წელთან შედარებით 1113 ბავშვით მეტია. შემოწმებით გამოვლინდა, რომ საჭიროა ქ. გორის ახალი დასახლების რაიონში სკოლის აშენება.

მთელი რიგი სკოლები მუშაობენ შეგუებულ და ავარიულ შენობებში. მაგალითად, ქ. ჭიათურაში მანდაეთის საშუალო, ითხვისის რვაწლიანი, ბერეთისის დაწყებითი სკოლები. ავარიულ მდგომარეობაშია წითელწყაროს რაიონის ზემო ქედის და ჯაფარიძის საშუალო, თეთრიწყაროს რაიონის მანგლისის რუსული (ნახევარი შენობა დამწვარი), ზესტაფონის რაიონის შორაპნისა და ალავერდის საშუალო რკვიის რვაწლიანი, ბოსლევის, კინოთის დაწყებითი სკოლები და სხვ.

ნაკლოვანებანი გამოვლინდა საყოველთაო-სავალდებულო სწავლების ფონდის ათვისების საქმეში. ქ. გორში 12 ათასი მანეთიდან შემოწმების დღისათვის ათვისებული იყო 9,9 ათასი მანეთი, ონის რაიონში ხუთასი მანეთიდან ათვისებულია 3, საყოველთაო სწავლების ფონდი ათვისებელია ხაშურისა და წითელწყაროს რაიონებში.

მოწესრიგებას მოითხოვს კურსდამთავრებულთა შემდგომი საქმიანობის აღრიცხვა. შემოწმებულ სკოლებში არსებული შრომითი მოწყობის სიები შედგენილია სიტყვიერი განაცხადის საფუძველზე.

РЕШЕНИЕ

КОЛЛЕГИИ МИНИСТЕРСТВА ПРОСВЕЩЕНИЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

Об осуществлении Закона о всеобуче в общеобразовательных
школах республики

13 декабря 1979 года

На основании представленной справки (прилагается) об осуществлении всеобуча в общеобразовательных школах республики коллегия Министерства просвещения Грузинской ССР решает:

1. Справку Управления школ Министерства просвещения «Об осуществлении всеобуча в общеобразовательных школах республики» для руководства разослать Министерством просвещения Абхазской и Аджарской АССР, отделам народного образования Юго-Осетинской АО, городов и районов республики, Управлению народного образования г. Тбилиси.

2. Министрам просвещения Абхазской и Аджарской АССР, заведующим отделами народного образования Юго-Осетинской АО, городов и районов республики, начальнику Управления народного образования г. Тбилиси:

— указанную справку рассмотреть на коллегиях и заседаниях советов народного образования и педагогических советов и наметить конкретные мероприятия по искоренению недостатков;

— основательно изучить состояние осуществления Закона о всеобуче и вынести на рассмотрение бюро РК (ГК) партии, или заседаниях районных (городских) исполкомов Советов народных депутатов и о принятых мерах доложить Министерству просвещения до 1 июня 1980 года;

— тщательно проверить представленный школами статистический материал по состоянию осуществления всеобуча и строго наказывать директоров школ, которые неточной информацией вводят в заблуждение руководящие органы;

— особое внимание обратить на резкое улучшение учебно-воспитательной работы, укрепить учебно-материальную базу, усилить руководство и контроль за работой школ и классных руководителей; принять нужные меры для ликвидации второгодничества;

— особое внимание обратить на благоустройство школ, групп продленного дня и пришкольных интернатов, создать в них нормальные условия учебы и воспитания;

— совместно с торговыми организациями позаботиться об улучшении детского питания, в соответствии с действующими нормами обеспечить их снабжение нужными и высококачественными продуктами.

3. Планово-финансовому управлению Министерства просвещения (тов. Т. Читадзе) обеспечить проведение зональных совещаний для работников местных органов народного образования по вопросам заполнения статистических форм.

4. За неквалифицированное руководство и контроль за деятельностью учреждений народного образования, что вызвало недостатки серьезного характера в работе по осуществлению всеобщего и учебно-воспитательной работы школ района, заведующий отделом народного образования Цаленджихского района В. Белкания заслуживает освобождения с работы, но ввиду болезни окончательное рассмотрение вопроса перенести до его выздоровления.

5. За безответственное отношение к делу осуществления Закона о всеобщем обучении заведующим отделами народного образования г. Чиатура, Онского, Тетрицкаройского, Хашурского, Цителцкаройского районов т. т. Г. Цхадияшвили, Г. Дгварели, Л. Джинджихадзе, Ш. Лабадзе, М. Бигиашвили—объявить выговор.

6. Управлению школ (тов. К. Суджашвили) осуществить нужный контроль за выполнением данного постановления.

Председатель коллегии

Министр

О. КИНКЛАДЗЕ

С П Р А В К А

Об осуществлении Закона о всеобщем обязательном обучении в общеобразовательных школах республики

Министерство просвещения Грузинской ССР в октябре с. г. изучило состояние осуществления Закона о всеобуче в Юго-Осетинской АО, г. г. Гори и Чиатура, Зестафонском, Тетрицкаройском, Каспском, Онском, Хашурском, Цаленджикском, Цителцкаройском, Чхороцкуском районах.

Изучение вопроса на местах и анализ статистических материалов показали, что органами народного образования проведена определенная работа по осуществлению Закона о всеобуче.

По данным 1979 года 8 классов общеобразовательной школы окончили 94,6 тыс. учащихся, в том числе дневных школ 89813, вечерних и заочных — 4,8 тыс. учащихся. 98% выпуска восьми классов охвачены разными формами среднего образования. Из них 78,5% продолжают учебу в IX классах дневных общеобразовательных школ, 15,5% — в ПТУ, остальные 4% — в вечерних школах и в специальных средних учебных заведениях.

По сравнению с прошлым годом значительно возрос показатель своевременного окончания восьми классов, в нынешнем году он составляет 94% (83,5% в 1978 г.). Среднее образование получили 86,8 тыс. учащихся, из них 72 тыс. — в дневных школах, 14,6 тыс. — в школах вечернего и заочного обучения.

Значительно укрепилась материальная база школ.

Существующая сеть школ республики в основном обеспечивает осуществление всеобуча. По сравнению с прошлым годом число начальных школ сократилось на 19 единиц, восьмилетних — на 8 единиц, а число средних школ возросло на 4 единицы. Таким образом, на средние школы приходится 52,2% общего количества школ.

В настоящее время в республике имеется 3697 дневных

общеобразовательных школ (начальных 1048—с 17232 учащимися, в восьмилетних 959—с 103283 учащимися, средних 1684—с 761880 учащимися). В том числе 64 школы-интерната, 19 спецшкол-интернатов и 2 санаторно-лесные школы.

На 5 сентября 1979 года в общеобразовательных школах республики числилось 944,3 тысяча учащихся, из них 882395 в дневных школах, 61,9 тысяча вечерних и заочных, 2,6 тысяча — в спецшколах.

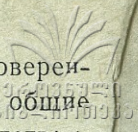
Плановое задание по контингенту учащихся выполнено на 100,4%.

Осуществлению Закона о всеобуче способствовало расширение сети групп продленного дня. В настоящее время в республике 9 школ с продленным днем (3—в 1978 году) с 5479 учащимися. Из них в г. Тбилиси 6—с 4690 учащимися, Зугдидском районе—2 с 587 учащимися, Кобулетском районе—1 с 203 учащимися. В 1316 школах (1259—в 1978 г.) работает 3613 (3376—в 1978 г.) групп продленного дня, которыми охвачено 102700 учащихся (97397—в 1978 году), что составляет 13,9% общего количества учащихся I—VIII классов. План по контингенту учащихся групп продленного дня выполнен на 108,3%.

Несколько улучшилось положение питания учащихся. В 1979 году по плану предусмотрено было открыть 150 столовых на 22715 посадочных мест. Фактически за 9 месяцев открыто 114 столовых на 15289 посадочных мест. Девятимесячный план выполнен на 67,3%. При этом, открыто 16 школьных базовых столовых вместо запланированных десяти. В ряде школ республики обеды готовят на местах, открыты кондитерские цехи. За участие в смотре школьных столовых школа № 7 г. Чиатура дважды награждалась дипломами и ценными подарками.

Несмотря на ряд успехов в деле осуществления всеобуча, отмечают серьезные недостатки.

Целенаправленность и эффективность инспекторской работы по всеобучу во многом зависит от планирования работы

органов народного образования. В планах работы проверенных отделов народного образования часто даются общие формулировки, редко указаны дата выполнения и ответственное лицо за выполнение. Поэтому невозможно проверить своевременность выполнения плана. На местах не производится итог выполнения. Заведующие отделами народного образования не обеспечивают выполнение каждого планового вопроса путем личного инструктажа, семинаров и других мероприятий. Аппарат отделов народного образования и руководители школ Цаленджихского, Онского, Тетрицкаройского и других районов до сих пор не знакомы с инструкцией по учету детей и подростков школьного возраста, правилами определения своевременного окончания восьми и десяти классов. Поэтому, документы инспектирования и приказы неполноценные, малоконкретные и носят декларативный характер, не дается анализ фактического положения, не указаны лица, виновные в выявленных недостатках. Таким образом, руководство и контроль за осуществлением всеобща носят не квалифицированный и формальный характер.

Кроме того, из-за безответственности некоторых заведующих отделами народного образования во многих городах и селах работа по данному вопросу идет самотеком. Например, в Цаленджихском районе вопрос всеобща рассматривается на совете народного образования в начале учебного года. Школам пересылают вопросник и отдел народного образования получает информацию по данному вопросу. Вопрос рассматривается без проверки полученных материалов, не осуществляется сравнение представленного школами материала учета детей школьного возраста с контингентом фактически зачисленных в школы. Проверкой установлено, что в школах статистические формы ОШ-1 и ОШ-3 часто заполняются безответственно. Например, средняя школа № 1 г. Каспи в форме указала, что 5 учеников выбыли из школы в ПТУ, не осуществляющие среднего образования, фактически же все они

учатся в среднем ПТУ. Ученик IX класса той же школы изъят из списка по болезни (туберкулез), что не указано в статистической форме. В Цаленджихском районе с четырьмя учениками проводятся занятия на дому, но приказ РОНО по данному вопросу не оформлен. В Чхороцкуском районе учащиеся, которые занимаются на дому, не внесены в классные журналы и не указаны в статистических формах, и, таким образом, считаются в отсеве.

По данным статистики отсеялись 49 учащихся (Аджарская АССР — 14, Абхазская АССР — 10, г. г. Цхалтубо — 7, Тбилиси — 6 и т. д.). Фактически число отсеявшихся учащихся гораздо больше. Например, в г. Гори из школ выбыло 7 учащихся, в Онском районе — 2 (Уцера и Они), Тетрицкаройском — 7, Цителцкаройском — 7, что не указано в статистических отчетах.

Аналогичное положение почти во всех проверенных районах. Неправильно расшифровано, куда и по какой причине выбыл из школы ученик, на форме нет подписи руководящего работника и т. д. Все это результат того, что ответственный вопрос поручается делопроизводителям, которые по причине безответственности или незнания дела допускают неточности, а директора школ и заведующие отделами народного образования не проверяют полученную информацию и, представляя неточные сведения, вводят в заблуждение руководящие органы, чем способствуют снижению общих показателей по всеобучу.

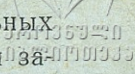
Министерство просвещения Грузинской ССР выбрало для обследования районы с особенно низкими показателями своевременного окончания восьмых классов. Установлено, что большинство школ в графу о своевременном окончании вносили только тех учащихся, которые поступили в I класс данной школы, а учащиеся, находящиеся в движении, или пришедшие из начальных школ остались незафиксированными. В результате вмешательства Министерства просвещения

показатель своевременного окончания восьми классов в г. Гори возрос с 76% до 97,7%, Чиатура — с 88,3% до 93,1%. В Зестафонском районе с 84% до 98%, Каспском — с 82,3% до 95,6%, Хашурском с 87% до 93,9%, Цаленджихском — с 87% до 91,4%, В Чхороцкуском районе же, наоборот, снизился с 94,3% до 91,1%.

В этом вопросе от среднего республиканского показателя отстают Абхазская АССР — 85,9%, Аджарская АССР — 91,4%, Юго-Осетинская АО — 89,6%, г. Поти — 91,4%, Онский район — 81,3%, Казбегский — 83,3%, Сигнахский — 85,7%, Тетрицкарыйский — 88,6%, Лентехский — 90,2%, Ланчхутский, Цхакаевский, Телавский — 90,5%, Ахалцихский — 90,6%, Самтредский — 91,1%, Цаленджихский — 91,4%, Цагерский — 92,1%, Цителцкарыйский — 92,6% и др. районы.

В ряде школ обследованных районов не уделяется должное внимание ведению школьной документации. Зачастую школы не имеют подтверждения на выбывших, не упорядочены личные дела учащихся, алфавитная книга, книга приказов и т. д. Не имели подтверждений на выбывших учащихся Агаянская (Каспский район), Тетрицкарыйская русская, Манглисская русская, Дидитонетская (Тетрицкарыйский район), Джварская № 1 (Цаленджихский район) и ряд школ Хашурского района.

Школы Хашурского района не имеют сведений на 27 учащихся, выпуска восьмого класса (Квишхетская средняя школа — 17, Вакская — 2, Тезрская — 1, Бекмская восьмилетняя — 4, Брильская — 3). Аналогичное положение в Цаленджихском районе. В Цителцкарыйской средней школе не упорядочено ведение алфавитной книги, в результате очень трудно установить движение учащихся. 5 выпускников восьмого класса (школа-интернат — 2, Сабатлойская восьмилетняя — 2, Земокедская — 1) в конце I четверти еще не были охвачены учебой. В Хетагуровской школе Цхинвальского района не

были заполнены личные дела учащихся подготовительных классов, а в Громской средней школе 4 ученика были зачислены без свидетельства о рождении.

Осуществлению всеобуча также мешает второгодничество. На конец 1978—1979 учебного года число второгодников составляло 7462 ученика, т. е. 0,8% из общего числа учащихся (соответственно в 1978 г. 8947, или 1%). Показатели ниже среднего республиканского имеют Аджарская АССР — 1,6%, Абхазская АССР — 1,2%, Юго-Осетинская АО — 0,9%, г. Гори — 1,2%, Местийский район — 2%, Лентехский — 1,8%, Казбегский, Онский, Тетрицкаройский — 1,7%, Боржомский — 1,6%, Тианетский — 1,5%, Адигенский, Гардабанский, Сачхерский — 1,4%, Аспиндзский, Марнеульский — 1,3%, Болнисский, Ванский, Душетский, Мцхетский — 1,2%, Ланчхутский, Терджольский, Цаленджихский, Чохатаурский — 1,1%, Цалкский — 1,0%, Богдановский, Зугдидский, Хашурский, Цхакаевский районы — 0,9% и т. д. Нужно отметить, что в г. Гори количество второгодников возросло с 45 до 89.

Проверка показала, что местные органы народного образования и руководители ряда школ не уделяют должного внимания работе с академически отстающими учащимися и второгодниками. Например, в г. Чиатура 228 второгодников, Цителцкаройском районе — 107, Тетрицкаройском — 84, Хашурском — 61 и т. д., в помощь которым ничего не делается. По данному вопросу не было суждения ни на педагогических советах, ни на совете просвещения, тогда как большая часть второгодников приходится на начальные классы. В отделе народного образования Цаленджихского района не оказалось именного списка второгодников.

Все еще велико движение учащихся в школах республики. По данным статистики за отчетный период из школы выбыли 11,3 тысяч учащихся, или 1,3%. Из них перешли в ПТУ, вечерние (сменные) и заочные школы 6315 учащихся, специальные средние учебные заведения — 1497, выбыли по разным

причинам — 1490 (47330 в 1978 г.). В том числе в ПТУ, не дающее среднего образования — 301 (из IV—VIII кл. — 24, IX—X кл. — 277), г. Тбилиси — 79, в Абхазской АССР — 59, Юго-Осетинской АО — 27, Рустави — 15, Чиатура — 13, Лен-техском районе — 9, Аджарской АССР — 4.

Из-за длительной болезни из школы выбыли 669 учащихся (Аджарская АССР — 90, Абхазская АССР — 82, Юго-Осетинская АО — 20, г. Тбилиси — 100, Кутаиси — 15, Рустави — 14, Цхалтубо — 10, Цалкский район — 38, Ахалкалакский — 25, Зугдидский — 24, Махарадзевский — 22, Чхороцкусский — 19, Душетский — 15, Дманисский — 13, Боржомский — 12, Марнеульский — 12, Карельский — 11, Гегечкорский — 10, Мцхетский — 10, Болнисский — 8, Сачхерский — 8, Лентехский — 7, Лагодехский — 6, Ланчхутский — 6, Хашурский — 6, Чохатаурский — 6, Орджоникидзевский — 5).

Проверка показала, что вопросу занятий с больными учащимися на дому не уделяется должное внимание.

Не упорядочен также вопрос вовлечения в учебу детей, имеющих умственные и физические недостатки.

Из-за умственной отсталости из школы выбыли 5 учеников (Самтредский район — 4, Ахалцихский — 1). Фактически в г. Гори по данной причине выбыли 2 ученика, а вне школы оставлены — 9; в г. Чиатура из 26 учебной охвачены только 9, Зестафонском районе из 52 — 9. Вне учебы оставлены 4 глухонемых (г. Чиатура), Онском районе из 6 — 2. В Цаленджихском районе взято на учет 18 детей, а медико-педагогическую комиссию прошли только четверо. Из них вовлечены были в учебу двое, и те тоже выбыли из школы. Отделы народного образования Хашурского, Цителцкаройского, Каспского, Тетрицкаройского районов вообще не имеют точных списков детей с умственным недостатком.

В ряды Советской Армии призваны 34 ученика, что в два

раза больше прошлого года. Из IV—VIII классов призваны 6, IX—X классов — 28.

По причине бракосочетания в раннем возрасте из школы выбыли 75 учащихся (Аджарская АССР — 24, Юго-Осетинская АО — 5, г. г. Чиатура — 3, Гори — 3, Сигнахский район — 7, Телавский — 7, Зугдидский — 4, Хашурский — 3, Хобский — 3, Аспиндзский — 2 и т. д.).

По статистическим данным за недостойное поведение исключено 96 учащихся (Абхазская АССР — 26, Аджарская АССР — 16, г. Тбилиси — 8, Рустави — 4, Кутаиси — 2, Поти — 2, Цагерский район — 11, Махарадзевский — 9, Мцхетский — 9, Боржомский — 2, Ванский — 2, Дманисский — 2 и т. д.), что указывает на недостаточную индивидуальную воспитательную работу педагогических коллективов школ указанных районов с трудновоспитуемыми детьми.

В Министерстве просвещения по сей день не имеются данные об определении исключенных учащихся в специализированные учебные заведения.

Ни в одной школе проверенного района не предъявляются требования к классным руководителям по сохранению контингента к детальному анализу причин выбытия учащихся из школы. Редко становятся эти вопросы предметом обсуждения педагогических советов, и если рассматриваются, то формально.

Наблюдаются пропуски уроков по неуважительной причине в большом количестве. Например, в г. Тбилиси по неуважительной причине пропущено 77122 часа, из них в Ленинском районе — 40418 часов, т. е. 70% пропусков; в Аджарской АССР — 140732 часа, из них в Хулойском районе 49270, Хелвачаурском — 21 тысяча часов; в Абхазской АССР — 155240 часов; Гардабанском районе — 33626, Лен-

техском — 20690 часов. Такое большое количество пропусков служит началом правонарушений. В восьмилетней школе с. Чоли Чхороцкуского района два ученика (VI, VII кл.) 25 дней пропускали занятия по неуважительной причине, занимались мелкой кражей. В данном районе на учете комиссии по делам несовершеннолетних находится 14 учащихся. В Цителцкаройском районе пятеро несовершеннолетних совершили три нарушения, а в Онском — 7. Факты правонарушения отмечены в Хашурском и Тетрицкаройском районах.

Осуществлению всеобща мешают неупорядоченность сети, слабая материальная база школ и групп продленного дня и пришкольных интернатов. Несмотря на то, что возросло число школ и групп продленного дня и число учащихся в них, в республике имеются районы, где нет ни одной группы продленного дня (Адигенский, Богдановский, Казбегский районы), или же существующие группы не удовлетворяют потребности населения.

Например, в Ахалкалакском районе только в одной городской школе открыты две группы на 60 учащихся. Острая необходимость в группах продленного дня не удовлетворена в г. Чиатура и Зестафонском районе. Группы не обеспечены подходящим помещением, не имеют комнаты для самоподготовки, отдыха и развлечения, не обеспечены нужным инвентарем и игрушками.

Неупорядоченным остается вопрос организации детского питания. Например, учащиеся групп продленного дня школы № 3 г. Каспи обедают дома. В Гомской средней школе Хашурского района из-за неустройства столовой не работали группы продленного дня с 60 учащимися. Группы продленного дня школы № 1 с. Джвари Цаленджихского района помещены в отдельном корпусе, где в первой смене занимаются начальные классы. Классные комнаты не убираются, в комнатах антисанитария, группы не имеют журналов для учета детей, посещение неудовлетворительное, не все воспитатели

оказались на месте. В день проверки буфет был закрыт, никакие продукты не были завезены. Школы Цителцкаройского района не имеют точного учета учащихся. В группах продленного дня средней школы № 1 Чхороцкуского района числится 90 учащихся. В день проверки на месте было 44 ученика. Группы работают без режима.

В республике на расстоянии 3-х и более км от школы живут 57550 учащихся, которые нуждаются в пришкольных интернатах, или же подвозе к школам. Нужно отметить, что число пришкольных интернатов ежегодно уменьшается (160 в 1979 г., против 171 — в 1978 г.) в то время, как существующая сеть не удовлетворяет потребности. Нуждаются в пришкольных интернатах учащиеся Сачхерского района, но пришкольных интернатов там нет. В день проверки не работал Цагальский пришкольный интернат Хашурского района по причине того, что администрация школы считала целесообразным открыть его со II четверти. Манглийский пришкольный интернат Тетрицкаройского района рассчитан на 60 учащихся, фактически же проживают там 120. Вместе с тем в пришкольных интернатах так же, как и в группах продленного дня, не урегулировано питание детей.

Не решен вопрос подвоза учащихся к школе, особенно в горных районах. Из 57550 детей, проживающих в отдалении от школы, в пришкольных интернатах проживают 5300 учащихся, подвозят к школам — 31571 ученика, а 20679 учащимся приходится ходить пешком на большое расстояние, что не может не привести к отсеву. Особенно плохо обстоят дела в Ахалкалакском, Цалкском, Цителцкаройском, Орджоникидзевском, Хобском, Сачхерском и других районах.

Серьезные недостатки выявлены в деле учета детей школьного возраста. Часто нарушается установленное правило сохранения списков учета. Школы имеют списки только тех детей, которые поступают в подготовительные и первые классы в данном учебном году, но нет списков детей 7-15

летнего возраста. В списках школ г. Гори наблюдаются не-
точности. В текущем году в подготовительные классы зачис-
лены 867 детей, а взяты на учет 517, в 1 классы зачислены
346 детей, взяты на учет — 229. В 5-ой школе г. Хашури, в
школах сел Брили, Цроми, Одзиа и др. (Хашурского района)
вообще не ведется учет детей.

Несмотря на перевыполнение плана по контингенту уча-
щихся ряд городов и районов республики отстает в деле вы-
полнения плановых заданий (Абхазская АССР, Аджарская
АССР, Юго-Осетинская АО, гг. Поты, Чиатура, Ткибули,
Онский, Цаленджихский, Чхороцкусский районы и т. д.).

Упорядочения требует организация горячего питания
детей. Проверкой установлено, что ряд школ республики не
имеют ни столовых, ни буфетов: Цхентаро, Рквия, Клдееи,
Илеми, Цева (Зестафонский район), Брили, Сативе, Кисис-
хеви, Ткоци, Одзиси, Кемпри, Келети, Цхрамуха (Хашурский
район). Из 44 школ Тетрицкаройского района столовые и бу-
феты имеются только в 15 школах, в Каспском районе сто-
ловые в 6-ти школах, а буфеты — в 13. Нет пищеблока в
школах Самтависи, Сарехи и т. д. В Цителцкаройском райо-
не к 1 сентября 1977 года должны были открыть буфеты в
школах Мирзаани и Самтацкаро, но по сей день пищеблоков
в названных школах нет. В школе № 1 с. Джвари Цаленд-
жихского района (поселение Энгургэса) числится до 1000
учащихся, а в буфет заходят до 250 штук булок и 1,5 кг
рулета.

8 восьмилетних школ Хашурского района не имеют бу-
фетов, а там, где буфеты имеются, они минимально не удов-
летворяют потребности.

Недостатками отмечена работа вечерних (сменных) и
заочных школ. Правда, в целом плановое задание по кон-
тингенту учащихся в республике выполнено на 101,5%, од-
нако многие районы все еще остаются по выполнению плана
(г. Тбилиси — 96,3%, Кутаиси — 75,8%, Гори — 94,8%, Цхал-

тубо — 86%, Лентехский район — 67%, Тианетский — 90%,
Гардабанский — 95%).

Руководители школ мало заботятся о сохранении контингента. Часты случаи выбытия учащихся из школ по неуважительной причине. Всего за отчетный период из вечерних школ выбыло 6723 ученика (10,4%), в том числе по неуважительной причине — 3359 (5,2%). Низки показатели своевременного окончания 8 и 11 классов — 83% и 83,4%.

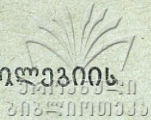
Упорядочения требует материальная база сельских школ. Велико число школ, работающих в двух и трех сменах. В частности, в двух сменах работают 950 школ (1024 в 1978 г.) с 174109 учащимися, а в трех сменах — 24 школы с 2729 учащимися, на 1113 учащихся больше, чем в прошлом году. Проверка выявила необходимость строительства школы в районе нового поселения г. Гори.

Ряд школ работают в непригодных и аварийных зданиях. Например, Мандаетская средняя, Итхвисская восьмилетняя, Беретисская начальная школы Чиатурской зоны. В аварийных помещениях находятся Земокедская и Джапаридзевская средние школы Цителцкарройского района, Манглийская русская (половина здания сгорела), Тетрицкарройского района, Шорапанская и Алавердская средние, Рквийская восьмилетняя, Бослевская, Кинотская начальные школы Зестафонского района и др.

Недостатки выявлены в освоении фондов всеобуча. В г. Гори из 12 тыс. рублей ко дню проверки освоено было 9,9 тыс. рублей, в Онском районе — из 5 тыс. освоено 3 тыс. Фонд всеобуча не освоен в Хашурском и Цителцкарройском районах.

Упорядочения требует учет трудоустройства выпускников. В проверенных школах существующие списки по трудоустройству составлены на основании словесного заявления.

Управление школ

გ ა დ ა წ ყ ვ ე ტ ი ლ ე ბ ა

ჩხოროწყუს რაიონის სახალხო განათლების განყოფილების მიერ
ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებისადმი ხელმძღვანელობისა და
კონტროლის განხორციელების მდგომარეობის შესახებ

შემოწმებით დადგინდა, რომ ჩხოროწყუს რაიონის ზოგადსაგან-
მანათლებლო სკოლებში სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის
ერთგვარად გაუმჯობესებასთან ერთად ჯერ კიდევ ადგილი აქვს რიგ
სერიოზულ ნაკლოვანებებს და დარღვევებს სკოლის შესახებ პარ-
ტიისა და მთავრობის დადგენილებების შესრულებაში. რაიონის გა-
ნათლების განყოფილება არ იჩენს სათანადო მომთხოვნელობას საყო-
ველთაო სავალდებულო სწავლების განუხრელად განხორციელებაზე.
მიმდინარე სასწავლო წელს არ შესრულდა მოსწავლეთა კონტინგენ-
ტის გეგმა. დაბალია რესპუბლიკურ მონაცემებთან შედარებით რვა
და ათი კლასის დროული დამთავრების პროცენტი. რაიონში მოუ-
წესრიგებელია სასკოლო ასაკის ბავშვთა აღრიცხვის საქმე, ავადმ-
ყოფ მოსწავლეთა ბინაზე მეცადინეობის ორგანიზაცია. სათანადო
ყურადღება არ ექცევა გონებრივი და ფიზიკური ნაკლის მქონე ბავ-
შვების აღრიცხვას, მათ მედიკო-პედაგოგიურ კომისიაზე გატარებას
და სპეციალურ სკოლებში ჩაბმას. არადამაკმაყოფილებელია გახან-
გრძლივებული დღის ჯგუფების სასწავლო-მატერიალური ბაზა. სა-
თანადო ყურადღება არ ექცევა გახანგრძლივებულ დღის ჯგუფებში
აღმზრდელობითი მუშაობის სწორად წარმართვას, დღის რეჟიმისა
და სანიტარულ-ჰიგიენური პირობების მკაცრად დაცვას. გაუმჯობე-
სებას მოითხოვს სასკოლო სასაბუღალტროებისა და ბუფეტების მატერია-
ლურ-ტექნიკური ბაზა და მათი სათანადო ხარისხისა და რაოდენო-
ბის კვების პროდუქტებით უზრუნველყოფა. რაიონში დღემ-
დე არ არის შექმნილი სასკოლო კვების კომბინატი და საბაზო სასა-
ბუღალტრო.

სერიოზული ნაკლოვანებები გამოვლინდა მომუშავე ახალგაზ-
რობის სწავლების, მათი კლასიდან კლასში გადაყვანისა და სკოლა-

ში ჩარიცხვის საქმეში. რაიონში არ არის შემუშავებული საშუალო განათლების არქონე 16—29 წლის ახალგზრდების სწავლებაში ჩაბმის პერსპექტიული გეგმა. მიმდინარე წელს მხოლოდ 91%-ით შესრულდა საღამოსა და დაუსწრებელ სწავლებაში ახალგაზარდობის ჩაბმის გეგმა.

რაიონის სკოლებში არ არის გატარებული ქმედითი ღონისძიებანი შრომითი სწავლების მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის გასამტკიცებლად, რის გამოც მე-9 და მე-10 კლასელთა მხოლოდ 71% არის ჩაბმული გაღრმავებულ შრომით სწავლებაში. კეთილმოუწყობელია სასწავლო კაბინეტები და საცდელი ნაკვეთები. სასკოლო შენობებში და მიმდებარე ტერიტორიაზე შეინიშნება უსუფთაობა, მოუვლელია სასკოლო ინვენტარი. სკოლების ხელმძღვანელები და მასწავლებლები შემრიგებლურად ეკიდებიან მოსწავლეთა მიერ ქცევის წესების დარღვევებს გასული სასწავლო წლის მანძილზე მოსწავლეთა კონტინგენტის 35%-მა არასაპატიო მიზეზით გააცდინა 15928 საათი. არასრულწლოვანთა ინსპექციაში აღრიცხვაზეა აყვანილი 14 მოსწავლე, მათგან ექვსზე გახსნილია პროფილაქტიკური საქმე.

ნაკლოვანებებია მეთოდურ მუშაობაში. რაიონის მეთოდური კაბინეტის მეთოდისტებს შორის არ არის განაწილებული სამოქმედო ღუნქციები, არ ყავთ შერჩეული მეთოდისტები საზოგადოებრივ საწყისებზე სხვადასხვა საგნებში. მოხსენებები სექციურ სხდომაზე იკითხება რეცენზირების გარეშე. არადამაკმაყოფილებლად მიმდინარეობს რეკომენდაციამიცემულ მასწავლებლებთან მუშაობა.

შემოწმების პროცესში მკაფიოდ გამოიკვეთა, აგრეთვე, განათლების გამყოფილების მუშაკთა და სკოლების ხელმძღვანელთა სრული არაკომპენტენტურობა სასკოლო მუშაობის ამსახველი სტატისტიკური მონაცემების ანალიზში და სტატისტიკური ფორმების შევსებაში, რის გამოც განათლების სამინისტროში წარმოდგენილ სტატისტიკურ ფორმებში დაშვებული იყო მთელი რიგი შეცდომები და უზუსტობანი.

შეფოთებას იწვევს ის გარემოებაც, რომ რაიონის სახალხო განათლების მუშაკებმა, სკოლების ხელმძღვანელებმა და ცალკეულმა მასწავლებლებმა ვერ გამოიტანეს სათანადო დასკვნები განათლების სამინისტროს კოლეგიის 1977 წლის 8 დეკემბრისა და 1979 წლის

30 მარტის გადაწყვეტილებებიდან „მოსწავლეთა ცოდნის შეფასებისა და საშუალო სკოლის კურსდამთავრებულთა ატესტატების გაცემის წესის სერიოზული დარღვევების შესახებ“ და „სახალხო განათლების ორგანოებსა და სკოლებში სოციალისტური დისციპლინის განმტკიცებისათვის და ნეგატიურ მოვლენებთან ბრძოლის მდგომარეობის შესახებ“. გადაწყვეტილებებში გათვალისწინებული საკითხები ჩათვალეს ერთჯერად ღონისძიებად, არ დააწესეს უმკაცრესი ყოველდღიური კონტროლი მათ განუხრელად განხორციელებაზე, რის შედეგადაც რაიონის სკოლების ხელმძღვანელოა და მასწავლებლოა ერთი ნაწილი კვლავ იჩენს დანაშაულებრივ უბასუხისმგებლობას და ლიბერალიზმს მოსწავლეთა ცოდნის შემოწმება-შეფასებაში. საკლასო კურსალებში და სხვა სასკოლო დოკუმენტებში ადგილი აქვს მოსწავლეთა ნიშნების წაშლის, ამოფხეკის, გადასწორების, მეოთხედური და წლიური ნიშნების არასწორად გამოყვანის შემთხვევებს, რვა კლასის დამთავრების მოწმობებისა და საშუალო განათლების ატესტატების გაცემის საქმეში სიყალბის ჩადენის ფაქტებს, მოსწავლეთა სკოლიდან გადაყვანისა და ჩარიცხვის საქმეში არსებული ინსტრუქციის უხეშ დარღვევებს. რაიონის სკოლებში სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის დაბალ დონეზე და მოსწავლეთა ცოდნის შეფასებაში გამეფებულ ლიბერალიზმზე მიუთითებს ის ფაქტიც, რომ მიმდინარე წელს რაიონის სკოლების კურსდამთავრებულ მაღალქულიანი ატესტატების მფლობელთა 50%-მა უმაღლეს სასწავლებლებში მისაღებ გამოცდებზე მიიღო არადამაკმაყოფილებელი ნიშნები. მათ შორის 21 კურსდამთავრებული ხუთქულიანი ატესტატის მფლობელი იყო. მიმდინარე წლის პირველ მეოთხედში რაიონის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების მეათე კლასებში მათემატიკაში ჩატარებულ საკონტროლო წერის დროს 135-მა მოსწავლემ მიიღო არადამაკმაყოფილებელი ნიშანი. შვიდი ფრიადოსანიდან ხუთმა ვერ შესძლო გაემართლებინა სკოლის ნიშანი.

ჩხორიწყუს რაიონში სახალხო განათლების დარგში არსებული ნაკლოვანებები წარმოადგენს განათლების განყოფილების არასაკმაორისი ხელმძღვანელობისა და კონტროლის შედეგს. როგორც შემოწმებით დადგინდა განათლების განყოფილება სათანადო დახმარებას

ვერ უწევს სკოლებს, სუსტად აკონტროლებს და წარმართავს მათ საქმიანობას მუშაობის ეფექტიანობისა და ხარისხის ამალღების საქმეში. სათანადო ყურადღება არ ექცევა მუშაობის სწორად დაგეგმვას, შინასაკოლო ხელმძღვანელობისა და კონტროლის სრულყოფას, მიღებული დადგენილებების შესრულების მიმდინარეობის სისტემატურ შემოწმებას. ნაკლებად ეფექტურია განათლების საბჭოს მუშაობა.

ყოველივე ამითაც აიხსნება ის, რომ განათლების განყოფილება და სკოლებში ჯერ კიდევ არ არის შექმნილი მაღალპრინციპული მომთხოვნელობისა და შეურიგებლობის ატმოსფერო რაიონის სახალხო განათლების სისტემის ყველა რგოლში სოციალისტურ დისციპლინის განმტკიცებისათვის, სკოლების მუშაობაში ჯერ კიდევ ფესვგამდგარი ნეგატიური მოვლენებისა და ფორმალისმის აღმოფხვრისათვის.

კოლეგიამ გადაწყვიტა:

1. ჩხორთწყუს რაიონის სახალხო განათლების განყოფილებამ!

1. 1. დააწესოს სისტემატური კონტროლი და გაუწიოს პრაქტიკული დახმარება ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებს სკოლის შესახებ პარტიისა და მთავრობის გადაწყვეტილებების განუხრელად შესრულებაში. აამაღლოს ორგანიზატორული მუშაობის დონე საყოველთაო საშუალო განათლების განუხრელი განხორციელებისათვის.

1. 2. შეიმუშაოს და განახორციელოს სათანადო ზომები სასკოლო ინტერნატების, გახანგრძლივებული დღის ჯგუფების ქსელის განვითარების, მათი მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის განმტკიცებისა და აღმზრდელობითი მუშაობის სათანადო დონეზე დაყენებისათვის! განახორციელოს აუცილებელი ღონისძიებანი მოსწავლეთა კვების მდგომარეობის გასაუმჯობესებლად.

1.3. გადაჭრით გააუმჯობესოს კონტროლის ეფექტურობა მოსწავლეთა ცოდნის ხარისხზე, მათი იდეურ-პოლიტიკური, შრომითი და ზნეობრივი აღზრდის მდგომარეობაზე. შეიმუშაოს და განახორციელოს პრაქტიკული ღონისძიებანი მოსწავლეთა შრომითი სწავლების მატერიალური ბაზის გასაუმჯობესებლად.

1. 4. დასახოს სათანადო ღონისძიებანი განათლების განყოფილებისა და სკოლების ხელმძღვანელთა მუშაობის სტილისა და მე-

თოდების სრულყოფისათვის. განსაკუთრებული ყურადღება მიაქცეოს მუშაობის სწორად დაგეგმვას, ინსპექტირების ეფექტურობას, შინასასკოლო ხელმძღვანელობისა და კონტროლის გაძლიერებას, სახალხო განათლების სისტემის ყველა რგოლში სახელმწიფოებრივ შრომითი და საშემსრულებლო დისციპლინის განმტკიცებას.

2. მასწავლებელთა მუშაობაზე სუსტი კონტროლისათვის და დაბალი მომზადების მქონე კურსდამთავრებულთა გამოშვებისათვის სოფელ ჭოდის საშუალო სკოლის დირექტორს ამხ. ჯ. შენგელიას გამოეცხადოს საყვედური, ხოლო დაბა ჩხოროწყუს მე-2 საშუალო სკოლის დირექტორის ამხ. ჯ. ქარჩავას საკითხი, ამჟამად მისი ავადმყოფობის გამო, განიხილოს ჩხოროწყუს რაიონის განათლების განყოფილებაში

3. სკოლისადმი სუსტი ხელმძღვანელობისათვის, სასკოლო დგამ-ავეჯის, საკლასო ოთახების, ეზო-გარემოს მოუვლელობისა და გახანგრძლივებული დღის ჯგუფების მუშაობისადმი უყურადღებობისათვის ჩხოროწყუს 1-ლი საშუალო სკოლის დირექტორს ამხ. მ. ნაჭყეაბიას გამოეცხადოს სასტიკი საყვედური.

4. სკოლებისადმი არადამაკმაყოფილებელი ხელმძღვანელობისა და რვა კლასის მოწმობების გაცემის საქმეში დაშვებული დანაშაულებრივი სიყალბისათვის ნაშელუსა და ნაკათის რვაწლიანი სკოლების დირექტორები მ. ჯიქია და თ. პერტია განთავისუფლდნენ დაკავებული თანამდებობიდან.

5. სკოლაში მოსწავლეთა ჩარიცხვის ინსტრუქციის უხეში დარღვევისათვის და სასკოლო დოკუმენტაციის წარმოების საქმეში სიყალბის ჩადენისათვის ჩხოროწყუს დასწრებულ-დაუსწრებელი სადამოს სკოლის დირექტორი და წალენჯიხის რაიონის ჯგალის საშუალო სკოლასთან არსებული სადამოს ჯგუფების ხელმძღვანელები შ. ფირცხალავა და გ. კვარაცხელია განთავისუფლდნენ დაკავებული თანამდებობიდან.

6. რაიონის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების საქმიანობაში არსებული სერიოზული ნაკლოვანებებისა და დარღვევების გამო რაიონის სახალხო განათლების განყოფილების გამგე ამხ. შ. ფირცხალავა იმსახურებს თანამდებობიდან განთავისუფლებას, რისთვისაც

დაისვას საკითხი ჩხოროწყუს რაიონული საბჭოს აღმასკომის წინაშე მისი, როგორც დებუტატის, თანამდებობიდან განთავისუფლების თაობაზე თანხმობის მიცემის შესახებ.

7. ჩხოროწყუს რაიონის სახალხო განათლების განყოფილებამ აღნიშნული გადაწყვეტილების შესრულების მიმდინარეობის შესახებ აცნობოს განათლების სამინისტროს 1980 წლის მაისამდე.

8. აღნიშნული გადაწყვეტილება და სკოლების სამმართველოს ცნობა დაეგზავნოს ადგილობრივ სახალხო განათლების ორგანოებს ცნობად და სახელმძღვანელოდ.

9. კონტროლი ამ გადაწყვეტილების შესრულებაზე დაევალოს სკოლების სამმართველოს (ამხ. კ. სუჯაშვილი).

კოლეგიის თავმჯდომარე

მინისტრი

მ. ჭინჭლაძე

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგიის
1979 წლის 13 დეკემბრის

გ ა დ ა წ ვ ე ტ ი ლ ე ბ ა

ა. ს. პუშკინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო პედაგო-
გიურ ინსტიტუტთან არსებული რესპუბლიკის ზოგადსაგანმა-
ნათლებლო საშუალო სკოლების დირექტორთა კვალიფიკაციის
ამაღლების ფაკულტეტის მუშაობის შემდგომი გაუმჯობესე-
ბის შესახებ

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგია აღნი-
შნავს, რომ ქ. თბილისის ა.ს. პუშკინის სახელობის სახელმწიფო პე-
დაგოგიურ ინსტიტუტთან არსებული ზოგადსაგანმანათლებლო საშუ-
ალო სკოლების დირექტორთა კვალიფიკაციის ამაღლების ფაკულტე-
ტი ეყრდნობა რა სსრ კავშირის განათლების სამინისტროს მიერ დამ-
ტკიცებულ ტიპიურ სასწავლო გეგმებსა და პროგრამებს, გარკვეულ
მუშაობას ატარებს სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს 1973 წლის 5
ივლისის № 469 დადგენილების განსახორციელებლად. სწავლება ფა-
კულტეტზე მიმდინარეობს ქართულ და რუსულ ენებზე. განვილო
პერიოდში კვალიფიკაცია აიმაღლა რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათ-
ლებლო საშუალო სკოლების 1956 დირექტორმა (1614 ქართული,
188 რუსული, 93 სომხური და 61 აზერბაიჯანული სკოლიდან).

ძირითადად დამაკმაყოფილებელია ფაკულტეტის მატერიალურ-
ტექნიკური ბაზა, ინსტიტუტში შექმნილია საჭირო პირობები სწავ-
ლების ნორმალურად წარმართვის მიზნით, მაღალკვალიფიციურ
პროფესორ-მასწავლებლებთან ერთად (2 აკადემიკოსი, 13 მეცნიე-
რებათა დოქტორი — პროფესორი, 27 მეცნიერებათა კანდიდატი —
დოცენტი) ფაკულტეტის მუშაობაში აქტიურად მონაწილეობენ
რესპუბლიკის პარტიული, სახელმწიფო, პროფკავშირული და კომ-
კავშირული ხელმძღვანელი ორგანოების წარმომადგენლები, სახალ-
ხო განათლების პრაქტიკოსი მუშაკები.

ფაკულტეტზე მთლიანად და სათანადო დონეზე სრულდება სას-
წავლო გეგმები და პროგრამები, ფაკულტეტის დეკანატი ცდილობს
უზრუნველყოს მსმენელები საჭირო ლიტერატურით, მეთოდური რე-

კომენდაციებით, სანიმუშო სქემებითა და სხვა თვალსაჩინო მასალებით, გარკვეული ყურადღება ექცევა ახალგაზრდა დირექტორებთან დიფერენცირებულ მუშაობას. პრაქტიკაშია დანერგილი მათი მიმავლება ქალაქის მოწინავე სკოლებზე და დირექტორებზე პრაქტიკული გამოცდილების ამალგების მიზნით.

აღნიშნულ მიღწევებთან ერთად ფაკულტეტის მუშაობას ჯერ კიდევ გარკვეული ხარვეზები გააჩნია. ფაკულტეტს არ გააჩნია საკუთარი ბაზა, კაბინეტ-ლაბორატორიები და დამხმარე სათავსოები. რაც მთავარია, მოუგვარებელია მსმენელთა საერთო საცხოვრებელი უზრუნველყოფის საკითხი. სასწავლო პროგრამებში სრულიად არ არის გათვალისწინებული რესპუბლიკის სპეციფიკა, სრულყოფილად არ არის დანერგილი მსმენელთა აქტივიზაციის ფორმები, არასაკმარისი დრო ეთმობა სახალხო განათლების, კერძოდ, სკოლის მართვის აქტუალური საკითხების სწავლებას.

სასწავლო პროცესში არასაკმარისად გამოიყენება სწავლების ტექნიკური საშუალებები. სკოლების დირექტორები არ ასრულებენ სსრკ განათლების სამინისტროს 1976 წლის 23 ივლისის საინსტრუქციო წერილის „ზოგადსაგანმანათლებლო საშუალო სკოლების დირექტორთა კვალიფიკაციის ამალგების ფაკულტეტის მუშაობის შემდგომი გაუმჯობესების შესახებ“ მოთხოვნას, რომელიც ავალებს მათ ფაკულტეტზე სწავლის დაწყებამდე რეფერატების მომზადებას. მიუხედავად იმისა, რომ რესპუბლიკის სახალხო განათლების ადგილობრივ ხელმძღვანელ ორგანოებს დიდი ხანია დაეგზავნათ რეფერატების თემატიკა და მითითებები, დირექტორთა უმრავლესობამდე ისინი დაყვანილი არ არის: არც ერთი დირექტორი არ გამოცხადებულა ფაკულტეტზე წინასწარ შედგენილი რეფერატით. ამასთანავე, მიუხედავად ადგილზე არაერთგზის მითითება-კონსულტაციებისა, ფაკულტეტის ხელმძღვანელობამ ჯერ კიდევ ვერ მიაღწია იმას, რომ რეფერატები შეიცავდეს როგორც თეორიულ დებულებებს, ასევე მათ საილუსტრაციო კონკრეტულ მასალას პირადი გამოცდილებიდან.

რეგულარული ხასიათი არ აქვს კურსმოსმენილებთან კონტაქტებს, არ შეისწავლება ფაკულტეტზე შექმნილი ცოდნის პრაქტიკულად გამოყენების ეფექტურობა. ამ მხრივ ფაკულტეტს არ გააჩნია სხვა შესაძლებლობანი გარდა განათლების ადგილობრივი ორგანო-

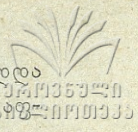
ების გამოკითხვისა. მართალია, ყოველი ნაკადის მსმენელები ტოვებენ ფაკულტეტზე წერილობით რეკომენდაციებს სასწავლო პროცესის სრულყოფის შესახებ, მაგრამ ხშირ შემთხვევაში, ეს რეკომენდაციები ურთირთსაწინააღმდეგო ხასიათისაა. ყოველივე ეს იწვევს იმას, რომ სათანადო დონით არ ხდება პროგრამების, სასწავლო პროცესის ორგანიზაციის ფორმებისა და მეთოდების კორექტირება-სრულყოფა.

გაუმჯობესებას მოითხოვს სწავლების ორგანიზაციის ისეთი ფორმები, როგორცაა მოხსენებები მოწინავე გამოცდილებაზე, დისკუსიები, კილოკვიუმები, ლაბორატორიული მეცადინეობები საშუალო სკოლების ბაზაზე, კონკრეტული სიტუაციების ანალიზი, საქმიანი თამაშები, ინდივიდუალური, ჯგუფური და ფაკულტატური კონსულტაციები; ფაკულტეტზე მომუშავე პროფესორ-მასწავლებლების უმრავლესობა სათანადო ყურადღებას არ აქცევს სკოლის ხელმძღვანელ მუშაკთა კვალიფიკაციის ამაღლების თეორიული და მეთოდოლოგიური საკითხების მეცნიერულ კვლევას, არ ხდება ამ მიმართებით რესპუბლიკაში და მის ფარგლებს გარეთ არსებული გამოცდილების შესწავლა-განხილვა.

ფაკულტეტის სასწავლო გეგმებში და პროგრამებში სრულიად არ არის გათვალისწინებული რესპუბლიკის თავისებურებანი, ნაკლები ყურადღება ექცევა მცირეკომპლექტიანი სოფლის სკოლებისა და საღამოს სკოლების მართვის საკითხებს; ვერ განხორციელდა სოფლის საბაზო სკოლის შერჩევისა და გამოყენების საქმე.

ფაკულტეტის არსებობის მანძილზე კვალიფიკაცია უნდა აემაღლებინა 2300 მსმენელს, სინამდვილეში, როგორც უკვე აღინიშნა, აიმაღლა 1956-მა. გეგმის შეუსრულებლობის ერთ-ერთი და მთავარი მიზეზია სკოლების დირექტორთა გამოუცხადებლობა.

არ გაამართლა ნაკადების დაგეგმვის ზედმეტმა ცენტრალიზაციამ. სახალხო განათლების ადგილობრივი ორგანოები სათანადო ყურადღებას არ უთმობენ აღნიშნულ საკითხს. ასე, მაგალითად: აფხაზეთის ასსრ-ს მე-19 ნაკადზე (1978 წლის სექტემბერი) უნდა მოევლინა საშუალო სკოლის 21 დირექტორი, მოავლინა—8; ამავე ნაკადზე აჭარის ასსრ-დან 31-ის ნაცვლად გამოცხადდა—12; თბილისიდან 10-ის ნაცვლად გამოცხადდა—2, ხოლო 23-ე ნაკადზე,

მეცადინეობის დაწყების დღისათვის, 100-ის მაგივრად გამოცხადდა — 40. კვლავ ვერ შეასრულეს დირექტორთა მოვლინების გეგმა ხაზეთისა და აჭარის ავტონომიურმა რესპუბლიკებმა და რიგმა რაიონებმა და ქალაქებმა.

ყოველივე ამის გამო, წინასწარ შედგენილ სიებთან შეჯერების მიხედვით კვალიფიკაციის ამოღების პირველი ციკლის გარეშე ჯერ კიდევ დარჩენილია ქართული სკოლის 60 და რუსული სკოლის 63 დირექტორი. ამასთანავე კვალიფიკაცია არ აღმაღლებია უკანასკნელ ხანებში დანიშნულ დირექტორებს.

სამწუხაროდ, ადგილი აქვს ლექციებზე დირექტორთა არგამოცხადების ან დაგვიანების შემთხვევებს, რაც იწვევს ცხრილის ხშირ ცვლას და მეცადინეობის მწყობრი სისტემის დარღვევას.

ყურადღება უნდა მიექცეს იმ გარემოებასაც, რომ ნაკადებზე დირექტორების არასრულად გამოცხადება იწვევს პროფესორ-მასწავლებლეთა დაკანონებული და დამტკიცებული დატვირთვის შემცირებას, რაც გარკვეულ ხარჯებთანაა დაკავშირებული.

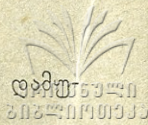
ა. ს. პუშკინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტთან არსებული ზოგადსაგანმანათლებლო საშუალო სკოლების დირექტორთა კვალიფიკაციის ამოღების ფაკულტეტის მუშაობის შემდგომი გაუმჯობესების მიზნით საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეციამ

გ ა ლ ა წ ყ ვ ი ტ ა :

1. აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების სამინისტროებმა, სამხრეთ ოსეთის ა/ო, რესპუბლიკის ქალაქებისა და რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებებმა და ქ. თბილისის სახალხო განათლების სამმართველომ:

1.1. გეგმის შესაბამისად დროულად და უკლებლივ მიავლინონ ა. ს. პუშკინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიურ ინსტიტუტთან არსებულ ზოგადსაგანმანათლებლო საშუალო სკოლების დირექტორთა კვალიფიკაციის ასამოღებელ ფაკულტეტზე სკოლების დირექტორები;

1.2. ფაკულტეტზე სწავლების დაწყებამდე უზრუნველყონ კვალიფიკაციის ასამოღებელ ზოგადსაგანმანათლებლო საშუალო სკოლების დირექტორთა მიერ რეფერატების მომზადება არსებული თემატიკისა და მითითებების საფუძველზე იმ ანგარიშით, რომ ფაკულ-

ტეტზე გამოცხადებულ დირექტორს რეფერატი, ძირითადად, დამუშავებული ქონდეს;

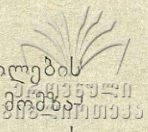
1.3. მიაღწიონ იმას, რომ შესაბამისი ხუთწლიანი გეგმის საფუძველზე წლის განმავლობაში უზრუნველყოფილ იქნას მომუშავე დირექტორების 20-25 პროცენტის გამოგზავნა კვალიფიკაციის ასამაღლებლად, ყოველწლიურად შეადგინონ პერსონალური სიები, დროულად შეათანხმონ ისინი თითოეულ დირექტორთან და გადმოუგზავნონ ფაკულტეტის ხელმძღვანელობას ყოველი წლის 30 ივნისამდე! ნაკადის მეცადინეობის დაწყებამდე კი 20 დღით ადრე აცნობონ დეკანატს მოსალოდნელი ცვლილების შესახებ;

1.4. დარჩენილი კონტინენტის კვალიფიკაციის ამაღლების მიზნით მიზანშეწონილად იქნას მიჩნეული მიმდინარე სასწავლო წელს დამატებით დაიგეგმოს ერთი ნაკადი ქართული სკოლებისა (20 იანვრიდან — 20 მარტამდე) და ერთი არაქართული სკოლების დირექტორთათვის (20 მარტიდან — 24 მაისამდე). აღნიშნულ ნაკადებზე უზრუნველყოფილი იქნას იმ დირექტორთა გამოცხადება, რომლებსაც არ გაუვლიათ გადამზადების პირველი ციკლი.

1.5. კვალიფიკაციის ამაღლების მეორე ციკლი დაიწყოს 1980 წლის 12 სექტემბრიდან (ა. ს. პუშკინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების დირექტორების კვალიფიკაციის ამაღლების ფაკულტეტზე მსმენელთა მოვლინების გეგმა ნაკადებისა და სწავლების ენის მიხედვით თან ერთვის). ამასთან, პირველი ნაკადი 12 სექტემბრიდან 12 ნოემბრამდე, მეორე ნაკადი 19 ნოემბრიდან 15 იანვრამდე, მესამე ნაკადი 20 იანვრიდან 20 მარტამდე, მეოთხე ნაკადი 25 მარტიდან 24 მაისამდე. ნაკადების ჩატარების ვადები, ძირითადად, ძალაში რჩება ყოველი მომდევნო წლისათვის. ამასთან I, II, III ნაკადზე სწავლება განხორციელდება ქართულ ენაზე, ხოლო IV ნაკადზე რუსულ ენაზე.

2. დაისვას საკითხი საქართველოს სსრ უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების სამინისტროს წინაშე, რათა ა.ს. პუშკინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტის რექტორატმა:

2.1. სკოლების ხელმძღვანელთა გადამზადების ორგანიზაციას საფუძვლად დაუდოს სკკპ ცენტრალური კომიტეტისა და სსრკ მინისტრ

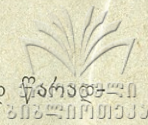
რთა საბჭოს დადგენილებები „ზოგადანმანათლებლო სკოლების მოსწავლეთა სწავლებისა და აღზრდის და შრომისათვის მათი მომზადების შემდგომი სრულყოფის შესახებ“ და „უმალესი სკოლის შემდგომი განვითარებისა და სპეცილისტების მომზადების ხარისხის ამაღლების შესახებ“, უზრუნველყოს კვალიფიკაციის ასამაღლებელ ფაკულტეტზე სწავლების პროფესიული მიმართულება, სკოლების ხელმძღვანელთა შეიარაღება თეორიული ცოდნითა და პრაქტიკული საქმიანობის ჩვევებით სასწავლო-აღმზრდელიობითი პროცესის თანამედროვეობის მოთხოვნების შესაბამისად მართვის მიზნით;

2.2. გაზარდოს მომთხოვნელობა მსმენელთა მიერ შესრულებული რეფერატების დონისადმი, გააძლიროს აქცენტი მათში კონკრეტული პედაგოგიური გამოცდილების გაუმჯობესაზე, ფაკულტეტის მუშაობის პრაქტიკაში დანერგოს სკოლების, საუკეთესო მასწავლებლებისა და კვალიფიკაციის ასამაღლებელი ფაკულტეტის მსმენელთა მოწინავე გამოცდილების სისტემატური შესწავლა-განზოგადება და პედაგოგიური ლიტერატურის სიახლეთა გაცნობა;

2.3. განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციოს სკკპ ცენტრალური კომიტეტის დადგენილების „იდეოლოგიური და პოლიტიკურ-აღმზრდელიობითი მუშაობის შემდგომი გაუმჯობესების შესახებ“ განხორციელებას. გააუმჯობესოს მსმენელთა ინფორმირების პრაქტიკა საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა სახელმწიფოს საშინაო და საგარეო პოლიტიკის საკითხების შესახებ. ფაკულტეტზე ლექცია-მოსხენებების ჩასატარებლად ფართოდ მიიზიდოს იდეოლოგიური დარგის მუშაკები, სამინისტროებისა და უწყებების, აგრეთვე სახალხო განათლების ორგანოების წარმომადგენლები, ცნობილი მეცნიერები;

2.4. ვააფართოოს გავლითი მეცადინეობების ჩატარების პრაქტიკა როგორც ქალაქის, ისე სოფლის მოწინავე სკოლებსა და განათლების სისტემის სასწავლო-აღმზრდელიობით დაწესებულებებში. სასწავლო მეცადინეობის ყველა ფორმის განხორციელებისას დაეყრდნოს სკოლების ხელმძღვანელთა მდიდარ ცხოვრებისეულ და პედაგოგიურ გამოცდილებას;

2.5. სსრკ განათლების სამინისტროს მოთხოვნის საფუძველზე რესპუბლიკის სპეციფიკის გათვალისწინებით შეიმუშაოს წინადადებები კვალიფიკაციის ამაღლების სასწავლო გეგმებსა და პროგრამებზე

ში საჭირო ცვლილებების შეტანის შესახებ და დროულად წარადგინო
 გინოს ისინი შესაბამის ორგანოებში.

3. ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების ჭირექტორთა კვალიფი-
 კაციის ამაღლების ფაკულტეტის დეკანატმა:

3.1. მიიღოს ზომები ფაკულტეტზე სასწავლო-აღმზრდელითი
 მუშაობის ფორმებისა და მეთოდების შემდგომი სრულყოფისათვის,
 უფრო ინტენსიური გახადოს სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობა ფა-
 კულტეტზე სასწავლო პროცესის მეცნიერული და მეთოდური სა-
 ფუძვლების დამუშავების მიმართულებით;

3.2. მოიზიდოს ფაკულტეტზე სამუშაოდ ისეთი სპეციალისტე-
 ბი, რომლებსაც გააჩნიათ თანმედროვე სკოლის, მასწავლებლის შრო-
 მის სპეციფიკის; მართვის თეორიის, სასკოლო ადმინისტრაციის საქ-
 მინაობის ღრმა მეცნიერული ცოდნა და სათანადო პრაქტიკული გა-
 მოცდილება;

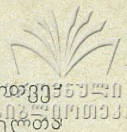
3.3. საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კადრების
 სამმართველოსთან ერთად პრაქტიკაში დანერგოს სკოლების ხელმძ-
 ღნელთა მუშაობის ეფექტურობის შესწავლა კვალიფიკაციის ამაღ-
 ლების შემდგომ პერიოდში. ამ მიზნით იქონიოს სისტემატური კონ-
 ტაქტი ფაკულტეტის მსმენელებთან, ფართოდ დანერგოს პრაქტი-
 კაში დასწრებულ-დაუსწრებელი სწავლების პრინციპები;

3.4. ახალი ვითარების შესაბამისად გადაამუშაოს ძირითადი
 მოთხოვნები მსმენელთა მიერ წარმოსადგენი რეფერატების კონს-
 ტრუქციისა და შინაარსისადმი, მათი რეცენზირებისადმი;

3.5. მართვის თეორიისა და პრაქტიკის საკითხების შესწავლას-
 თან ერთად განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციოს იდეურ-პოლი-
 ტიკური მომზადების, პროფესიული ცოდნის სრულყოფის, საპასწავ-
 ლებლო სპეციალობის ღრმად დაუფლების, შექმნილი ცოდნის ეფექ-
 ტურად გამოყენების უნარ-ჩვევების პრობლემებს;

3.6. რეფერატების დამუშავების, სწავლების შეჯამების, კოლო-
 კვიუმების, სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციებისა და სემინა-
 რების ჩატარების ღრმად აქცენტი გააკეთოს იმ რაიონზე და სკოლაზე,
 რომლის წარმომადგენელია ფაკულტეტის მსმენელი, ხელი შეუწყოს
 მოწინავე პედაგოგიური გამოცდილების განზოგადება-გავრცელებას;

3.7. ახალი სასწავლო გეგმებისა და პროგრამების საფუძველზე.

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სკოლების სამმართველო
 ლოსთან ერთად, რესპუბლიკის თავისებურებებისა და მსმენელთა
 ინტერესების გათვალისწინებით შეიმუშაოს სპეცკურსების თემატიკა
 და წარმოადგინოს დასამტკიცებლად მიმდინარე სასწავლო წლის
 ბოლომდე;

3. 8. მეცადინეობაზე მსმენელების გამოუცხადებლობის, დაგვი-
 ანების, აღრე წასვლის და სასწავლო დისციპლინის დარღვევის ყო-
 ველი ფაქტი დაუყოვნებლივ აცნობოს საქართველოს სსრ განათლე-
 ბის სამინისტროს კადრების სამმართველოს, სახალხო განათლების
 შესაბამის განყოფილებას.

4. საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კადრების სამმა-
 რთველომ:

4. 1. კვალიფიკაციის ამაღლების წლიური და პერსპექტიული
 გეგმების შედგენისას გაითვალისწინოს, პირველ რიგში, სოფლის
 იმ ხელმძღვანელთა აუცილებელი გადაიზადება, რომელთაც არ აქვთ
 ხელმძღვანელ თანამდებობაზე მუშაობის საკმარისი გამოცდილება;
 განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციოს, პირველ რიგში, სოფლის
 სკოლების დირექტორების კვალიფიკაციის ამაღლებას, სრულყოფის
 ფაკულტეტებზე სწავლებისათვის დირექტორების მოვლინების პრაქ-
 ტიკა ინდივიდუალური მონაცემების, სპეციალობის, სკოლების თავი-
 სებურების გათვალისწინებით;

4. 2. შემდგომ ხუთწლიან გეგმაში გაითვალისწინოს ყველა ქარ-
 თული და არაქართული სკოლების დირექტორების გადაიზადება
 წლების მიხედვით კონკრეტულ პირთა შერჩევა დაავალოს განათლე-
 ბის ადგილობრივ ორგანოებს, ნაკადების დაკომპლექტებისას გაით-
 ვალისწინოს სკოლების დირექტორთა სპეციალობა;

4. 3. გააძლიეროს საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლე-
 ბის დირექტორთა კვალიფიკაციის ასამაღლებელი ფაკულტეტის კავ-
 შირი მასწავლებელთა დახელოვნების ცენტრალურ ინსტიტუტთან
 და მასწავლებელთა დახელოვნების ინსტიტუტებთან;

4. 4. შეისწავლოს საკითხი და დასვას სათანადო ორგანოების წი-
 ნაშე ფაკულტეტთან სახალხო განათლების მართვის ორგანიზაციის
 კათედრისა და სკოლათმცოდნეობის კაბინეტის შექმნის შესახებ;

4. 5. შეისწავლოს საკითხი და დასვას სათანადო ორგანოების
 წინაშე ფაკულტეტის მსმენელთათვის სახელმძღვანელოების, დამს-

მარე სახელმძღვანელოების, მეთოდური მითითებების და სხვ. გამოსცემის შესახებ.

5. ეთხოვოს საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ფაკულტეტის მსმენელთათვის ქ. თბილისის სასტუმროებში მუდმივად 50 ადგილის გამოყოფის შესახებ.

6. კონტროლი აღნიშნული ბრძანების შესრულებაზე დაევალოს მინისტრის მოადგილეს ამხ. ო. დოლიძეს.

კოლეგიის თავმჯდომარე

მინისტრი

მ. ძინცლაძე

ა. ს. პუშკინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების დირექტორების კვალიფიკაციის ამაღლების ფაკულტეტზე მსმენელთა მოვლიანების გეგმა 1980—1985 წლებისათვის.

რაიონი (ქალაქი) _____

ყველა ტიპის საშუალო სკოლა: _____

კვალიფიკაციის ამაღლებს ქართულ ენაზე: _____

რუსულ ენაზე: _____

მათ შორის წლებისა და ნაკადების მიხედვით _____

წლები	ნაკადები სწავლების ენის მიხედვით						ორივე ენაზე	შ ე ნ ი მ ე ბ ი
	I ქართულ ენაზე	II ქართულ ენაზე	III ქართულ ენაზე	IV რუსულ ენაზე	ს უ ლ			
					ქართულ ენაზე	რუსულ ენაზე		
1980								
1981								
1982								
1983								
1984								
1985								
1980 1985								

შენიშვნა: კურსების ჩატარების ვადები, ძირითადად, ძალაში რჩება ყოველი მომდევნო სასწავლო წლისათვის. ცვლილებების შესახებ გაცნობებთ დამატებით.

РЕШЕНИЕ КОЛЛЕГИИ МИНИСТЕРСТВА ПРОСВЕЩЕНИЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

О дальнейшем улучшении работы факультета повышения квалификации директоров общеобразовательных средних школ республики при Тбилисском государственном педагогическом институте им. А. С. Пушкина

13 декабря 1979 года

Коллегия Министерства просвещения Грузинской ССР отмечает, что факультет повышения квалификации директоров общеобразовательных средних школ республики при Тбилисском государственном педагогическом институте им. А. С. Пушкина, руководствуясь утвержденными Минпросом СССР планами и программами, проводит определенную работу по осуществлению постановления Совета Министров ССР от 5 июля 1973 года № 469. Обучение на вышеуказанном факультете ведется на двух языках: грузинском и русском. За прошедший период курсы повышения квалификации прошли 1956 директоров общеобразовательных средних школ республики (1614 из грузинских, 188 русских, 93 армянских и 61 азербайджанских школ).

Материально-техническая база факультета, в основном, выглядит удовлетворительно, в институте созданы необходимые условия для нормального процесса обучения. Наряду с высококвалифицированными профессорами и учителями (2 академика, 13 докторов наук-профессоров, 27 кандидатов наук-доцентов) в работе факультета активно участвуют представители партийных, государственных, профсоюзных и комсомольских руководящих органов, практические работники народного образования республики.

Факультет полностью и на должном уровне выполняет учебные планы и программы, деканат факультета старается обеспечить слушателей необходимой литературой, методи-

ческими рекомендациями, образцовыми схемами и другим наглядным материалом, определенное внимание уделяется дифференцированной работе с молодыми директорами.

С целью повышения практического опыта за передовыми школами закрепляются директора.

Наряду с вышеотмеченными успехами работа факультета все еще характеризуется определенными пробелами. Факультет не располагает собственной базой, кабинетами и подсобными помещениями, и что самое главное, наупорядочен вопрос обеспечения слушателей общежитием. В учебных программах не полностью учитывается специфика республики, недостаточно внедрены формы активизации слушателей, не уделяется должного внимания обучению актуальным вопросам народного образования, в частности вопросам управления школ.

В процессе обучения недостаточно используются технические средства обучения.

В соответствии с требованием инструктивного письма Минпроса СССР от 23 июля 1976 года «О дальнейшем улучшении работы факультета повышения квалификации директоров общеобразовательных средних школ» директора предварительно не подготавливают тематику рефератов, несмотря на то, что руководящим работникам народного образования республики давно разослана тематика рефератов и указания к ним. В месте с тем, руководство факультета неоднократно указывало на то, чтобы рефераты содержали как теоретические положения, так и конкретный материал для иллюстрации личного опыта.

Контакты с директорами, прошедшими курсы повышения квалификации, не имеют регулярный характер, не изучается эффективность практического использования приобретенных на факультете знаний. С этой точки зрения факультет не располагает другими возможностями, кроме как опроса местных органов народного образования. Несмотря на то, что слушатели каждого потока на факультете оставляют пись-

менные рекомендации по вопросам совершенствования процесса обучения, часто эти рекомендации противоречат друг-друга, в результате чего корректировка программ и совершенствование форм и методов организации учебного процесса не происходит на должном уровне.

Требуют улучшения такие формы организации обучения, как доклады о передовом опыте, диспуты, колоквиумы, лабораторные занятия на базе средних школ, анализ конкретных ситуаций, деловые игры, индивидуальные, групповые и факультативные консультации.

Подавляющее большинство профессорско-преподавательского состава не уделяет надлежащего внимания научному исследованию теоретических и методических вопросов повышения квалификации руководящих работников школ, не изучается и не обобщается накопленный опыт по республике и за ее пределами.

В учебных планах и программах факультета не полностью учитывается специфика республики, недостаточное внимание уделяется вопросам управления малокомплектными сельскими и вечерними школами, не удается осуществить вопрос подбора и использования сельской базовой школы.

За период существования факультета, квалификацию должны были повысить 2300 слушателей, в действительности же, как это уже отмечалось, курсы повышения квалификации прошли 1956. Одной из главных причин невыполнения плана является неявка директоров школ на курсы. Не оправдала себя сверхплановая централизация потоков. Указанному вопросу местные органы народного образования не уделяют надлежащего внимания. Например: Абхазской АССР на 19-ый поток (в сентябре 1978 г.) следовало командировать 21 директора средних школ, командировано — 8; на этот же поток из Аджарской АССР вместо 31 директора явились—12; из Тбилиси вместо 10 явилось—2, а на 23-ий поток ко дню начала занятий вместо 100 директоров явились—40. По прежнему не выполнили плана командировки директоров на курсы Абхаз-

ская и Аджарская АССР и ряд городов и районов.

В связи с вышеуказанным цикл (первый) повышения квалификации не прошли 60 директоров грузинских школ, и 63 директора русских школ, а также вновь назначенные директора.

К сожалению имеют место случаи неявки, или опоздания директоров на лекций, что часто вызывает внесение изменений в расписание занятий.

Необходимо обратить особое внимание на неявку директоров на занятия, что вызывает уменьшение нагрузки профессорско-преподавательского состава и связано с определенными расходами.

С целью дальнейшего улучшения работы факультета повышения квалификации директоров общеобразовательных средних школ при Тбилисском педагогическом институте им. А. С. Пушкина **коллегия Министерства просвещения грузинской ССР** решила:

1. Министерством просвещения Абхазской и Аджарской АССР, отделам народного образования Юго-Осетинской АО, городов и районов республики, Управлению народного образования г. Тбилиси:

1.1. в соответствии с планом своевременно и полностью обеспечить явку всех директоров на факультет повышения квалификации директоров общеобразовательных средних школ при Тбилисском государственном педагогическом институте им. А. С. Пушкина;

1.2. в соответствии с имеющейся тематикой обеспечить подготовку рефератов до начала обучения на факультете;

1.3. Добиться, чтобы в соответствии с пятилетним планом в течение года командировать 20-25% работающих директоров на курсы повышения квалификации; ежегодно составлять персональные списки, своевременно согласовывать их с каждым директором и представлять руководству факультета до 30 июня каждого года; об ожидаемых изменениях сообщать деканату до начала потока за 20 дней раньше;

1.4. с целью повышения квалификации для директоров средних школ, не прошедших курсы первого цикла, в текущем году организовать дополнительно один поток для грузинских школ (с 20 января — 20 марта) и для русских школ (с 20 марта — 24 мая);

1.5. второй цикл повышения квалификации начать с 12 сентября 1980 года. Вместе с тем, первый поток присутствует к занятиям с 12 сентября по 12 ноября; второй — с 19 ноября по 15 января, третий с 25 марта по 24 мая. Сроки проведения потоков, в основном, остаются в силе для каждого последующего года, вместе с тем, на I, II и III потоках обучение осуществляется на грузинском языке, а на IV потоке — на русском.

2. Поставить вопрос перед Министерством высшего и среднего специального образования Грузинской ССР, чтобы ректорату Тбилисского государственного педагогического института им. А. С. Пушкина:

2.1. при организации переподготовки руководителей школ руководствоваться постановлениями Центрального Комитета КПСС и Совета Министров СССР «О мерах по дальнейшему улучшению обучения, воспитания учащихся общеобразовательных школ и подготовки их к труду» и «О дальнейшем развитии высшей школы и повышении качества подготовки специалистов», обеспечить профессиональное направление обучения на факультете повышения квалификации, вооружить руководителей школ теоретическими знаниями и навыками практической деятельности в соответствии с современными требованиями учебно-воспитательного процесса;

2.2. потребовать от слушателей повышения уровня их рефератов, усилить внимание на конкретизации педагогического опыта. В практику работы факультета внедрить систематическое изучение и обобщение передового опыта школ, наилучших учителей и слушателей факультета повышения квалификации, а также ознакомление с новым материалом

по педагогической литературе;

2.3. Обратить особое внимание на осуществление постановления Центрального Комитета КПСС «О дальнейшем улучшении идеологической и политико-воспитательной работы. Улучшить практику информаций слушателей по вопросам внутренней и внешней политики Коммунистической партии СССР. Для проведения на факультете лекций и докладов широко привлекать идеологических работников, представителей министерств и ведомств, органов народного образования, видных ученых;

2.4. расширить практику проведения выездных занятий как по городским, так и по сельским передовым школам и учебным заведениям системы просвещения. При осуществлении всех форм учебных занятий ссылаться на богатый практический опыт руководителей школ;

2.5. в соответствии с требованиями Министерства просвещения СССР и с учетом специфики республики своевременно представить в соответствующие органы предложения об изменениях в учебных планах и программах на курсах повышения квалификации директоров.

3. Деканату факультета повышения квалификации директоров общеобразовательных школ:

3.1. принять меры по дальнейшему совершенствованию форм и методов учебно-воспитательной работы на факультете; придать более интенсивный характер научно-исследовательской работе на факультете с целью разработки научных и методических основ учебного процесса;

3.2. подготовить для работы на факультете специалистов, имеющих глубокое научное знание теории управления современной школой, специфики труда учителей, деятельности школьной администрации и соответствующий практический опыт;

3.3. при содействии с Управлением кадров Министерства просвещения Грузинской ССР внедрить в практику изучение

эффективности работы руководителей школ после прохождения курсов, иметь систематический контакт со слушателями факультета, широко внедрять в практику принципы очно-заочного обучения;

3.4. в соответствии с новой обстановкой переработать основные требования к конструкции, содержанию и рецензированию рефератов;

3.5. наряду с изучением вопросов теории и практики управления, особое внимание обратить на проблемы идейно-политической подготовки, совершенствования профессиональных знаний, глубокого овладения специальностью учителя и выработки навыков эффективного использования приобретенных знаний;

3.6. во время работы над рефератами, подведении итогов обучения, проведении колоквиумов, научно-практических конференций и семинаров выявить представителей тех районов, чей передовой опыт работы можно обобщить и распространить на занятиях;

3.7. на основании новых учебных планов и программ, с учетом особенностей республики и интересов слушателей вместе с Управлением школ Министерства просвещения Грузинской ССР разработать тематику спецкурсов и представить на утверждение до конца текущего учебного года;

3.8. о каждом факте неявки, опоздания, преждевременного ухода и нарушения учебной дисциплины слушателями, безотлагательно сообщать Управлению кадров Минпроса ГССР и соответствующему отделу народного образования.

4. Управлению кадров Минпроса ГССР:

4.1. при составлении годового и перспективного планов повышения квалификации предусмотреть в первую очередь, переподготовку руководителей сельских школ, не имеющих достаточного опыта работы на руководящей должности; обратить особое внимание на повышение квалификации директоров сельских школ, совершенствовать практику командирования директоров на факультет повышения квали-

фикации с учетом их индивидуальных данных, специальности и особенностей школ;

4.2. в следующем пятилетнем плане учесть переподготовку директоров всех грузинских и негрузинских школ по годам. Подбор конкретных лиц поручить местным органам народного образования и при комплектовании потоков учитывать специальность директоров школ;

4.3. усилить связь факультета повышения квалификации директоров средних общеобразовательных школ с Центральным институтом и институтами усовершенствования учителей;

4.4. изучить и поставить вопрос перед соответствующими органами о создании при факультете кафедры организации управления народным образованием и кабинета школоведения;

4.5. изучить вопрос и поставить перед соответствующими органами об издании для слушателей учебников, учебных пособий, методических указаний и др.

5. Просить Совет Министров ГССР для слушателей факультета выделить постоянно 50 мест в гостиницах г. Тбилиси.

6. Контроль за выполнением настоящего приказа поручить заместителю Министра тов. О. Долидзе.

Председатель коллегии

Министр

О. КИНКЛАДZE

გ ა ლ ა წ ყ ვ ე ტ ი ლ ე ბ ა

განათლების ღონისძიებების დაფინანსებაზე 1979 წლის 9 თვეში გამოყოფილი სახსრების ათვისებისა და გამოყენების მდგომარეობის შესახებ

აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების სამინისტროებმა, საქართველოს ოსეთის ა/ო განათლების განყოფილებამ, საქალაქო და რაიონულმა სახალხო განათლების ორგანოებმა და რესპუბლიკურ ბიუჯეტზე მყოფმა დაწესებულებებმა გარკვეული მუშაობა გასწიეს 1979 წლის 9 თვეში გამოყოფილი ფულადი სახსრების მიზნობრივი ათვისებისათვის.

ზოგიერთი განათლების განყოფილების გამგე ამ საქმეს დიდ ყურადღებას უთმობს, სისტემატიურად აკონტროლებს და ღებულობს ზომებს, რათა სასოფლო საბჭოებმა და განათლების ორგანოებმა დროულად აითვისონ ბიუჯეტით დამტკიცებული ასიგნობანი. ამ მხრივ შედარებით კარგი მდგომარეობა აქვთ მიაკოვსკის, ამბროლაურის, გურჯაანის, სიღნაღის, საგარეჯოს რაიონებისა და ქ. ზუგდიდის სახალხო განათლების განყოფილებებს.

ამასთან ერთად განათლების ღონისძიებების დაფინანსებაზე 1979 წლის 9 თვეში გამოყოფილი სახსრების ათვისებისა და გამოყენების საქმეში ადგილი აქვს სერიოზულ ნაკლოვანებებს, რაც იმაზე მტყველებს რომ განათლების განყოფილებათა მიერ ამ მიმართულებით გატარებული ღონისძიებები არასაკმარისია. განათლების განყოფილებათა გამგეები სამეურნეო და საფინანსო საქმიანობას არ მიიჩნევენ პირველხარისხოვან საქმედ, სისტემატიურად არ სწავლობენ აუთვისებლობის მიზეზებს და არ იღებენ კონკრეტულ ზომებს მდგომარეობის გასაუმჯობესებლად. როგორც წარმოდგენილი ანგარიშების ანალიზებით ირკვევა ჯერ კიდევ ადგილი აქვს ეკონომიკური და სოციალური განვითარების გეგმით გათვალისწინებული ქსელობრივი (დაწესებულებათა, მოსწავლეთა, სკოლამდელ დაწესებულებებში ბავშვთა კონტინენტის და ა. შ.) მაჩვენებლების შეუსრუ-

ლებლობას, სკოლა-ინტერნატებში, გახანგრძლივებულ დღის სკოლებსა და ჯგუფებში კვების დღიური ნორმების, ინვენტარ-მოწყობილობის, თვალსაჩინო ხელსაწყო-იარაღების შესაძენად, კაპიტალური რემონტისათვის გამოყოფილი თანხების აუთვისებლობას.

განათლების დონისძიებებზე 1979 წლის 9 თვეში რესპუბლიკის სახელმწიფო ბიუჯეტით უნდა დახარჯულიყო 443,913 ათასი მანეთი, ფაქტიურმა ხარჯმა ამავე პერიოდში შეადგინა 411,913 ათასი მანეთი, ანუ დაზუსტებული გეგმის 92,9%. ამ მხრივ არადაამაკმაყოფილებელი მდგომარეობაა ქ. ქუთაისის, ახმეტის, რუსთავის, ტყიბულის, ქ. გორის, აბაშის, ასპინძის, ახალქალაქის, ბოგდანოვკის, ზესტაფონის, ყაზბეგის, ორჯონიკიძის, ლანჩხუთის, თელავის, თერჯოლის, თეთრიწყაროს, წალენჯიხისა და სხვა რაიონებში. რესპუბლიკურ ბიუჯეტში მყოფი დაწესებულებებისათვის გამოყოფილი სახსრებიდან საანგარიშო პერიოდში აუთვისებელი დარჩა (კაპიტალური დაბანდების გარეშე) 855,0 ათასი მანეთი, დიდი ოდენობის თანხები ვერ აითვისეს რესპუბლიკურ ბიუჯეტზე მყოფმა შემდეგმა დაწესებულებებმა: საციგურაო სპორტულმა სკოლამ 17,7 ათასი მანეთი (მე-5 მუხლით), გლდანის სპორტულმა სკოლა-ინტერნატმა 8,0 ათასი (მე-16 მუხლით), ფიზიკა-მათემატიკურმა სკოლა-ინტერნატმა 15,3 ათასი (მე-9 მუხლით), 10,6 ათასი (მე-3 მუხლით), ლესელიძის სახ. სკოლა-ინტერნატმა 17,0 ათასი (მე-3 მუხლით), 34,9 ათასი (მე-14 მუხლით), 28,8 ათასი (მე-9 მუხლით), მუსიკალურმა სკოლა-ინტერნატმა 6,0 ათასი (მე-9 მუხლით), ქობულეთის სანატორიულმა-სატყეო სკოლამ 14,0 ათასი (მე-9 მუხლით), პატარა ცემის სანატორიულმა-სატყეო სკოლამ 17,0 ათასი მანეთი (მე-9 მუხლით) და ა. შ.

რესპუბლიკურ ბიუჯეტზე მყოფმა დაწესებულებებმა ცხრა თვეში ვერ აითვისეს:

მესხეთე მუხლით	45,0 ათასი,
მეცხრე მუხლით	141,0 ათასი,
მეთექვსმეტე მუხლით	205,0 ათასი,
მეთორმეტე მუხლით	229,0 ათასი,
მეთვრამეტე მუხლით	88,0 ათასი მანეთი.

ამავე პერიოდში მესამე მუხლით დაშვებულია გადახარჯვა 71,0 ათასი მანეთი.

რესპუბლიკის ქალაქებისა და რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებებიდან პირველი მუხლით გადახარჯვა დაუშვა 8 რაიონმა 130,0 ათასი მანეთი, მე-3 მუხლით 17-მა—129,0 ათასი, მე-5 მუხლით 13-მა—33,0 ათასი; მე-9 მუხლით 6-მა—18,0 ათასი, მე-12 მუხლით 18-მა—79,0 ათასი, მე-14 მუხლით 7-მა—34,0 ათასი, მე-16 მუხლით 5-მა—101,0 ათასი, მე-18 მუხლით 17-მა რაიონმა—108,0 ათასი მანეთი.

თანხების აუთვისებლობა გამოწვეულია სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებების, სასკოლო ინტერნატების, სასწავლო-საწარმოო კომბინატების გაუხსნელობის, სკოლა-ინტერნატების დაუტვირთაობის მიზეზებით და ა. შ. ასე მაგალითად, ა/წ 1 სექტემბრამდე ექსპლოატაციაში უნდა შესულიყო 19 ბაგა-ბალი 2 950 ადგილით, ფაქტიურად ექსპლოატაციაში შევიდა 11 ბაგა-ბალი 2 150 ადგილით.

სკოლა-ინტერნატების სამმართველოს მიერ ჯერ კიდევ საკმარისი ზომები არ არის მიღებული საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს დადგენილებით სკოლა-ინტერნატების გამსხვილებისათვის მიცემული დავალებების შესასრულებლად და მიმდინარე სასწავლო წლის დასაწყისისათვის არსებული 64 სკოლა-ინტერნატიდან 23 ისეთია, რომლებშიც მოსწავლეთა რიცხვი დადგენილ 280 კაცზე ნაკლებს შეადგენს (სიღნაღში — 170, თეთრწყაროში — 179, წითელწყაროში — 172 და ა.შ.). სპეციალურ სკოლა-ინტერნატებში ერთი კლასის ფაქტიური დატვირთვა დადგენილ ნორმაზე დაბალია, სპორტულ სკოლა-ინტერნატებში დარღვეული იყო კვების ნორმები. არ იყო მოწესრიგებული მოსწავლეთა აღრიცხვა. არასწორი ტარიფიკაციის შედეგად ადგილი აქვს თანხების ზედმეტად გაცემას, პენსიის წინა პერიოდში მუშაკების მაღალხელფასიან სამუშაოზე გადაყვანის პრაქტიკას.

1979 წლის 9 თვეში სკოლა-ინტერნატების შენახვაზე უნდა დახარჯულიყო 11,388 ათასი მანეთი, ფაქტიურად დაიხარჯა 10,621 ათასი მანეთი, აუთვისებელი დარჩა 767 ათასი მანეთი, მათ შორის კვებაზე 2,936 ათასი მანეთიდან აუთვისებელი დარჩა 604 ათასი (21,6%), რბილი ინვენტარის შესაძენად 1,220 ათასი მანეთიდან 259 ათასი მანეთი (21,2%).

სახალხო განათლების განყოფილებები დაქვემდებარებულ და-

წესებულებათა შესანახად საბიუჯეტო ასიგნობათა დაგეგმვის დროს სრულიად არ სწავლობენ დაწესებულებათა საჭიროებას საბიუჯეტო ასიგნობათა ოდენობაზე. თანხების განსაზღვრის დროს უშვებენ ზედმეტობას. ზუგდიდის, თერჯოლის, თელავის, გეგეჭკორის რაიონებში ზედმეტად იყო დაგეგმილი ასიგნობანი. ასე მაგალითად ზუგდიდის რაიონში განათლების ხაზით ხელფასებსა და კვების ხარჯებში ვერ აითვისეს 50,3 ათასი მან., ყაზბეგის რაიონში 74,3 ათასი, ორჯონიკიძის რაიონში 79,6 ათასი მანეთი და ა.შ.

ზოგიერთი რაიონის სახალხო განათლების განყოფილების გამგეს ასიგნობათა ათვისების საქმე თვითდინებაზე, ბუღალტერიაზე აქვს მინდობილი და ამ მხრივ პირადად არ იცნობს მდგომარეობას. მიუხედავად იმისა, რომ განათლების განყოფილებებს 9 თვის ასიგნობათა ათვისებაზე მზა ფორმები და სათანადო ახსნა-განმარტებანი დაეგზავნათ, უმრავლესობამ მაინც ვერ შესძლო აღნიშნული ფორმების ზუსტად დამუშევა. აჭარის ასსრ, აფხაზეთის ასსრ განათლების სამინისტროებმა, დმანისის, ხაშურისა და ჭიათურის სახალხო განათლების განყოფილებებმა ფორმებში არ შეიტანეს სასოფლო საბჭოების ბიუჯეტებზე მყოფი დაწესებულებების ფინანსების ხარჯვის მონაცემები. ახმეტის, ქ. გორის, დმანისის, მიაკოვსკის რაიონებმა მხოლოდ შესხენების შემდეგ წარმოადგინეს მონაცემები, ხოლო აღიგენის, ქ. წყალტუბოს, ქარელის, კასპის, ლენტეხის, ონის, ხაშურის, წალკის რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებებმა დღემდე არაავითარი ანგარიშები არ წარმოადგინეს.

ზოგიერთი რაიონის სახალხო განათლების განყოფილების გამგე არ იცნობს თავისი განყოფილების ბიუჯეტს. სამტრედიისა და ლენინგორის რაიონების განათლების განყოფილებები ითხოვენ ისეთი თანხების ჩარიცხვას (სახელმძღვანელოების შესაძენად), რომლებიც მათ განკარგულებაშია.

ზოგიერთი რაიონის სახალხო განათლების განყოფილების გამგე უპასუხისმგებლოდ ეკიდება განათლების სამინისტროდან მიღებული დავალებების შესრულებას. განათლების განყოფილებათა გამგეებს ავიწყდებათ, რომ არსებული ფორმების სწორად შევსებაზე ბევრად არის დამოკიდებული საქმის სწორად დაგეგმვა და დაფინანსება, რომ

თავიანთი ზერელობით ხელს უშლიან სამინისტროს შესაბამისი განყოფილებებისა და სამმართველოების გამართულ მუშაობას. ისინი ზოგჯერ საფინანსო-სამეურნეო საკითხებში სრულ უცოდინარობას ამჟღავნებენ (ცაგერის, ქარელის, გეგეჭკორის რაიონები).

9 თვის ასიგნობათა ათვისების შესახებ გამოგზავნილ მომართვას გეგეჭკორის რაიონის სახალხო განათლების განყოფილებიდან არავინ არ აწერს ხელს, ხოლო ფორმაზე მხოლოდ ბუღალტრის ხელისმწერაა. ცაგერის რაიონის სახალხო განათლების განყოფილებამ თავი არ შეიწუხა ახსნა-განმარტებითი ბარათის გამოსაგზავნად.

არსებული მდგომარეობა მოითხოვს ამ საქმეში სრული წესრიგის დამყარებას, საშენსრულებლო დისციპლინის ამოღებას. კოლეგიამ **გ ა დ ა წ ყ ვ ი ტ ა :**

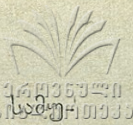
1. აფხაზეთის და აჭარის ასსრ განათლების მინისტრებმა, სამხრეთ ოსეთის საოლქო, ქალაქებისა და რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებათა გამგეებმა:

1. 1. სისტემატიური კონტროლი და ხელმძღვანელობა დააწესონ განათლების ღონისძიებების დაფინანსებაზე გამოყოფილი სახსრების ათვისებისა და გამოყენებისადმი. ყოველწლიურად ორჯერ 20 ივლისამდე (6 თვის შედეგები) და 20 ოქტომბრამდე (9 თვის შედეგები) კოლეგიებსა და სახალხო განათლების საბჭოებზე განიხილონ ბიუჯეტის შესრულების საკითხები და არსებული მდგომარეობის შესახებ აცნობონ განათლების სამინისტროს. მიიღონ ზომები ნაკლოვანებათა აღმოსაფხვრელად.

1. 2. მეტი პასუხიმგებლობით მოეკიდონ განათლების სამინისტროში წარმოსადგენი ფორმების შევსების საქმეს. მკაცრად დასაჯონ ის მუშაკები, რომლებიც ზერელედ, უყურადღებოდ ეკიდებიან სტატისტიკური და, საერთოდ, განათლების სამინისტროში წარმოსადგენი მასალების სწორად დამუშავებისა და გამოგზავნის საქმეს.

1.3. სახალხო განათლების ბიუჯეტები შეადგინონ იმდაგვარად, რომ ისინი ხელს უწყობდნენ სახალხო განათლების წინსვლის საქმეს და არ დაუშვან ზედმეტობა თანხების განსაზღვრის დროს. მკაცრად დაიცვან საფინანსო და საშტატო დისციპლინა.

1. 4. გააძლიერონ კონტროლი ტარიფიკაციის ჩატარებაზე, პენ-

სიის წინა პერიოდში არ დაუმჯან მუშაკების მაღალხელფასიან სამუშაოზე ხელოვნურად გადაყვანის არასწორი შემთხვევები.

2. მომარაგების მთავარმა სამმართველომ (ამხ. ო. კერესელიძე) და თვალსაჩინო ხელსაწყოთა საბაზო მაღაზიამ (დირექტორი თ. სუბატაშვილი) უზრუნველყონ განათლების ორგანოების შეუფერხებელი მომარაგება ავეჯით, რბილი და მაგარი ინვენტარით, მასალებით და თვალსაჩინო ხელსაწყო-იარაღებით.

3. აღნიშნოს აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების სამინისტროების, სამხრეთ ოსეთის ა/ო, ქ.ქ. ქუთაისის, ტყიბულის, რუსთავეის, გორის, ასპინძის, ახმეტის, ახალქალაქის, ბოგდანოვიკის, ზესტაფონის, ყაზბეგის, ორჯონიკიძის, ზუგდიდის, ლანჩხუთის, თელავის, თეთრიწყაროს, წალენჯიხისა, და სხვა რაიონების განათლების განყოფილებათა გამგეების სუსტი მუშაობა და გაფრთხილებულ იქნან, რომ შემდგომში ამ საქმისადმი ზერელე დამოკიდებულებისათვის ისინი მკაცრად დაისჯებიან.

4. საგეგმო-საფინანსო სამმართველომ (ამხ. თ. ჩიტაძე) განათლების ორგანოები დროულად მოამარაგოს საფინანსო ინსტრუქციებით, ანგარიშებისა და სტატისტიკური აღრიცხვის ფორმებით. დააწესოს მკაცრი კონტროლი ბიუჯეტით დამტკიცებული თანხების სწორი გამოყენებისადმი.

კოლეგიის თავმჯდომარე

მინისტრი

ო. ჭინჭაშვილი

საგანმანათლებლო
მინისტროსთვის

**РЕШЕНИЕ КОЛЛЕГИИ МИНИСТЕРСТВА
ПРОСВЕЩЕНИЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР**

**О состоянии освоения и использования средств, выделенных
на финансирование мероприятий по народному образованию
за 9 месяцев 1979 года**

13 декабря 1979 года

Министерства просвещения Абхазской и Аджарской АССР, отдел народного образования Юго-Осетинской АО, местные органы народного образования городов и районов и учреждения республиканского подчинения проводят определенную работу по целевому освоению денежных средств, выделенных бюджетом на 9 месяцев 1979 года.

Отдельные заведующие отделами народного образования уделяют большое внимание этому делу, систематически контролируют и принимают меры по своевременному освоению утвержденных бюджетом ассигнований сельсоветами и органами народного образования. В этом направлении сравнительно хорошее состояние дел имеют отделы народного образования Маяковского, Амбролаурского, Гурджаанского, Сигнахского, Сагареджойского районов и г. Зугдиди.

Вместе с тем в деле освоения и использования средств, выделенных на финансирование мероприятий по народному образованию за 9 месяцев 1979 года имеют место серьезные недостатки, что свидетельствует о недостаточности проведенных в этом направлении мерах. Отдельные заведующие отделами народного образования хозяйственную и финансовую деятельность не считают первостепенным делом, не изучают систематически причин неосвоения средств и не проводят конкретных мер для улучшения положения.

Анализ представленных отчетов показал, что все еще имеют место случаи невыполнения сетевых показателей открытия учреждений, набор контингентов учащихся и детей в школах и дошкольных учреждениях и т. д. (неосвоения в

школах и группах продленного дня дневных норм питания, средств, выделенных на приобретение инвентаря и оборудования, наглядных пособий и капитальный ремонт).

За 9 месяцев 1979 года по госбюджету республики следовало израсходовать 443, 394 тыс. рублей, фактический расход же составил 441, 913 тыс. рублей, т. е. 92,2% от уточненного плана. В этом направлении неудовлетворительное положение имеет место в Кутаисском, Руставском, Ткибульском, Горийском городских и Ахметском, Абашском, Аспиндзском, Ахалкалакском, Богдановском, Ланчхутском, Телавском, Терджольском, Тетрицкаройском, Цаленджихском и других районных отделах народного образования. Из средств, выделенных для учреждений республиканского подчинения в отчетный период не освоено 855,0 тыс. рублей. В больших размерах остались неосвоенными средства, выделенные таким учреждениям республиканского подчинения, как: спортивная школа фигурного катания—17,7 тыс. рублей (по 5-ой статье), Глданская спортивная школа-интернат—8,0 тыс. рублей (по 16-ой статье), Тбилисская физико-математическая школа-интернат—15,3 тыс. рублей (по 9-ой статье) и 10,6 тыс. рублей (по 3-ей статье), школа-интернат им. К. Леселидзе 17,0 тыс. рублей (по 3-ей статье), 34,9 тыс. рублей (по 14-ой статье), и 28,8 тыс. рублей (по 9-ой статье), музыкальная школа-интернат 6,0 тыс. рублей (по 9-ой статье), Кобулетская санаторная-лесная школа—14,0 тыс. рублей (по 9-ой статье), Патарацемская санаторная-лесная школа—17,0 тыс. рублей (по 9-ой статье) и т. д.

За 9 месяцев учреждения республиканского подчинения не смогли освоить:

- по пятой статье 45,0 тыс. рублей
- по девятой статье 141,0 тыс. рублей
- по двенадцатой статье 205,0 тыс. рублей
- по шестнадцатой статье 229,0 тыс. рублей
- по восемнадцатой статье 88,0 тыс. рублей.

В этот же период по третьей статье допущен перерасход на 71,0 тыс. рублей.

Из городских и районных отделов народного образования республики перерасход по первой статье допустили 8 районов на сумму 130,0 тыс. рублей, по 13-ой статье 17 районов на 129,0 тыс. рублей; по 5-ой статье 13 районов на 33,0 тыс. рублей; по 9-ой статье 6 районов на 18,0 тыс. рублей; по 12-ой статье 18 районов на 79,0 тыс. рублей; по 14-ой статье 7 районов на 34,0 тыс. рублей; по 16-ой статье 5 районов на 101,0 тыс. рублей; по 18-ой статье 17 районов на 108,0 тыс. рублей.

Неосвоение средств вызвано тем, что не были открыты запланированные учреждения дошкольного воспитания, пришкольные интернаты, учебно-производственные комбинаты и недобором контингента учащихся школ-интернатов: до 1 сентября текущего года в эксплуатацию следовало сдать 19 садов-яслей на 2950 детских мест, фактически же в эксплуатацию вошли 11 садов-яслей на 2150 детских мест.

Управление школ-интернатов и детских домов Министерства просвещения Грузинской ССР все еще не проводит достаточных мер по укреплению школ-интернатов, предусмотренных постановлением Совета Министров Грузинской ССР. На начало текущего года из имеющихся 64-х школ-интернатов 23 такие, в которых число учащихся составляет менее установленных 280 человек (в Сигнахи — 170, Тетрицкаро — 179, Цителцкаро — 172 и т. д.). В специальных школах-интернатах фактическая нагрузка одного класса ниже установленной нормы. В спортивной школе-интернате нарушены нормы питания, не упорядочен учет учащихся в журналах. В результате неправильной тарификации имеют место случаи излишней выдачи средств и практика назначения работников на высокооплачиваемую должность в период, предшествующий пенсии.

За 9 месяцев 1979 года на содержание школ-интернатов следовало израсходовать 11,388 тыс. рублей, фактически же

израсходовано 10,621 тыс. рублей, неосвоено 767 тыс. рублей. Из них: на питание — из 2,936 тыс. рублей неосвоено 604 тыс. рублей (21,6%), приобретение мягкого инвентаря из 1,220 тыс. рублей неосвоено 259 тыс. рублей (21,2%).

Отделы народного образования при планировании бюджетных ассигнований на содержание подведомственных учреждений полностью не изучают потребность учреждений в финансовых ресурсах, допускают излишки в определении средств. Излишне были запланированы ассигнования в Зугдидском, Тердждольском, Телавском, Гегечкорском, районах. Например, в Зугдидском районе по отрасли народного образования неосвоение средств на зарплату и питание составило 50,3 тыс. рублей, Казбегском районе — 74,3 тыс. рублей, Орджоникидзеvском районе — 79,6 тыс. рублей и т. д.

Заведующие отдельными районными отделами народного образования дело освоения ассигнований полностью доверяют бухгалтериям и лично не знакомы с положением дел в этом направлении, что вызывает самотек в работе. Несмотря на то, что отделам народного образования были разосланы готовые формы и соответствующие разъяснения к ним об освоении ассигнований за 9 месяцев, подавляющее большинство их не смогли дать точной обработки указанных форм. Что же касается Министерств просвещения Абхазской и Аджарской АССР, отделов народного образования Дманисского, Хашурского и Чиатурского районов, то они в указанные формы вообще не внесли данных о расходовании средств, переданных на бюджеты сельсоветов. Данные после напоминания с опозданием представили Горийский городской и Ахметский, Дманисский, Маяковский районные отделы народного образования. По сей день никакие отчеты не представили Адигенский, Карельский, Каспский, Лентехский, Онский, Хашурский, Цалкский районные и Цхалтубский городской отделы народного образования.

Заведующие ряда районными отделами народного образования не знакомы с бюджетами своих отделов. Самтред-

ский и Ленингорский районные отделы народного образования просят о зачислении им средств, которые в действительности находятся в их распоряжении (на приобретение учебников).

Заведующие некоторыми районными отделами народного образования безответственно относятся к выполнению полученных из Министерства просвещения заданий. Они забывают, что от правильного заполнения имеющихся форм во многом зависит правильное планирование и финансирование мероприятий народного образования, что своим поверхностным отношением они мешают налаженной работе соответствующих отделов и управлений Министерства. Они же, не так уж редко, проявляют полное незнание финансово-хозяйственных вопросов (Цагери, Карели, Гегечкори).

На отношение об освоении ассигнований за 9 месяцев, представленном из Гегечкорского района, отсутствуют подписи заведующего отделом народного образования или другого ответственного лица, на форме же отчета стоит подпись одного лишь бухгалтера. Цагерский районный отдел народного образования даже не побеспокоил себя для высылки объяснительной записки. Создавшееся положение требует установления полного порядка в этом деле и повышения исполнительской дисциплины.

Коллегия решила:

1. Министрам просвещения Абхазской и Аджарской АССР, заведующим отделами народного образования Юго-Осетинской АО, городов и районов республики:

1.1. установить систематический контроль и руководство над расходованием и освоением средств, выделяемых на финансирование мероприятий по народному образованию. Ежегодно, два раза в год, 20 июля (итоги полугодия) и к 20 октября (итоги за 9 месяцев) рассматривать на коллегии и заседаниях советов народного образования вопросы исполнения бюджета и об итогах сообщать Министерству просвещения. Принять меры для ликвидации недостатков;

1.2. с большей ответственностью относится к делу выполнения форм, представляемых в Министерство просвещения. Строго взыскивать с работников халатно и невнимательно относящихся к делу правильной обработки статистических материалов, представляемых в Министерство;

1.3. бюджеты народного образования составлять таким образом, чтобы они способствовали делу дальнейшего прогресса народного образования и не допускать излишек в определении средств. Строго соблюдать финансовую и штатную дисциплину;

1.4. усилить контроль за качественным проведением тарификации. Не допускать в период, предшествующий пенсии, случаев перевода работников на высокооплачиваемые должности.

2. Главному управлению снабжения (тов. О. Кереселидзе) и Базовому магазину наглядных пособий (тов. Т. Супаташвили) обеспечить беспрепятственное снабжение органов народного образования мебелью, мягким и твердым инвентарем, материалами и наглядными пособиями.

3. Отметить слабую работу Министерств просвещения Абхазской и Аджарской АССР, заведующих отделами народного образования Юго-Осетинской АО, городов Кутаиси, Рустави, Гори, Ткибули, Аспиндзского, Ахметского, Ахалкалакского, Богдановского, Зестафонского, Казбегского, Орджоникидзевского, Зугдидского, Ланчхутского, Телавского, Тетрицкаройского, Цаленджихского и других районов и предупредить их, что впредь за поверхностное отношение к этому делу они будут строго наказаны.

4. Планово-финансовому управлению (тов. Т. Читадзе) своевременно снабжать органы народного образования инструкциями по финансированию, отчетными и статистическими формами. Установить строгий контроль за правильным расходованием утвержденных бюджетных средств.

Председатель коллегии

Министр

О. КИНКЛАДЗЕ

გადაწყვეტილება — მოსწავლე-ავტომობილისტთა 1-ლი რესპუბლიკური შეჯიბრების შედეგებისა და მე-2 რესპუბლიკური შეჯიბრების ჩატარების შესახებ . . .

3

გადაწყვეტილება — ნორჩ მათემატიკოსთა 24-ე რესპუბლიკური ოლიმპიადის საორგანიზაციო კომიტეტის თავმჯდომარის დამტკიცების შესახებ . . .

22

გადაწყვეტილება — რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში საყოველთაო სავალდებულო სწავლების კანონის განხორციელების მდგომარეობის შესახებ . . .

23

Решение — об осуществлении Закона о всеобщем обучении в общеобразовательных школах республики

38

გადაწყვეტილება — ჩხოროწყუს რაიონის სახალხო განათლების განყოფილების მიერ ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებისადმი ხელმძღვანელობისა და კონტროლის განხორციელების მდგომარეობის შესახებ . . .

52

გადაწყვეტილება — ა. ს. პუშკინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიურ ინსტიტუტთან არსებული რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო საშუალო სკოლების დირექტორთა კვალიფიკაციის ამაღლების ფაკულტეტის მუშაობის შემდგომი გაუმჯობესების შესახებ . . .

58

Решение — о дальнейшем улучшении работы факультета повышения квалификации директоров общеобразовательных средних школ республики при Тбилиском государственном педагогическом институте им. А. С. Пушкина

68

გადაწყვეტილება — განათლების ღონისძიებების დაფინანსებაზე 1979 წლის 9 თვეში გამოყოფილი სახსრების ათვისებისა და გამოყენების მდგომარეობის შესახებ . . .

76

Решение — о состоянии освоения и использования средств, выделенных на финансирование мероприятий по народному образованию за 9 месяцев 1979 года

82

0-55

